

Vestfold
og Telemark
revisjon

Skolefravær

Forvaltningsrevisjon | Sandefjord kommune

Innhold

Sammendrag	4
1. Innledning.....	7
1.1. Kontrollutvalgets bestilling	7
1.2. Problemstilling og revisjonskriterier	7
1.3. Avgrensning.....	7
1.4. Metode og kvalitetssikring	7
1.5. Kommunedirektørens/rådmannens uttalelse	8
2. Generelt om skolefraværspromatikk	9
2.1. «Bekymringsfullt fravær»	9
2.2. Fraværstatistikk - nasjonalt nivå	9
2.3. Elevfravær i Sandefjord	10
3. Sandefjord – organisering, nøkkeltall og statistikk	20
3.1. Organisering	20
3.2. Elevundersøkelsen 2023.....	22
3.3. Tilstandsrapport for grunnskolen 2024-25	22
3.4. Kostra	24
4. Rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær	25
4.1. Revisjonskriterier	25
4.2. Rutiner og systemer for å fange opp og føre fravær – data	25
4.3. Revisors vurdering - rutiner og systemer for å fange opp og føre fravær	28
4.4. Kommunens oversikt over skolefraværet – data	29
4.5. Revisors vurdering av kommunens oversikt over skolefraværet	30
4.6. Kommunens oversikt over antall elever med bekymringsfullt fravær - data	31
4.7. Revisors vurdering – kommunens oversikt over bekymringsfullt fravær	33
4.8. Konklusjon problemstilling 1	34
5. Rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær	35
5.1. Revisjonskriterier	35
5.2. Felles forståelse av bekymringsfullt fravær - data	35
5.3. Revisors vurdering – felles forståelse av bekymringsfullt fravær	38
5.4. Rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt skolefravær – data	39
5.5. Revisors vurdering – rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær ...	44
5.6. Oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær i praksis – data	44
5.7. Revisors vurdering – oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær i praksis	59
5.8. Konklusjon problemstilling 2	59

6. Anbefalinger.....	61
6.1. Anbefalinger.....	61
Litteratur og kildereferanser	62
Vedlegg.....	63
Vedlegg 1: Kommunedirektørens uttalelse	63
Vedlegg 2: Revisjonskriterier	64
Vedlegg 3: Metode og kvalitetssikring	69

Sammendrag

I denne forvaltningsrevisjonen har vi undersøkt om Sandefjord kommune har rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær. Vi har også undersøkt om kommunen har rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær, og i hvilken grad disse etterleves i praksis.

Konklusjon

Problemstilling 1:

- **Har kommunen rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak?**

Kommunen har rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak. Rutinen definerer tydelige roller og oppgaver.

Fravær føres i Visma Flyt Skole, et system som lærere, foreldre og elever har tilgang til. Skolene vi besøkte, opplever systemet som brukervennlig og effektivt. De mener også at en felles rutine for fraværsoppfølging er positivt. Vi har merket oss at en skole var noe usikre på hvordan føre fravær som skyldes forhold som ligger utenfor elevens kontroll, ved f.eks. forsinket skoleskyss. Ifølge Udir, kan rektor avgjøre at det ikke skal føres fravær, i slike tilfeller. Vi vurderer at dette bør omtales i fraværsrutinen.

Skolene har oversikt over elevenes fravær til enhver tid. Skoleeier kan hente ut oversikt over fravær på skolenivå, men ikke på en enkel måte. Det er skolene som må fremskaffe tallene.

Skoleeier har oversikt over fravær over 20 dager per år per elev (bekymringsfullt fravær).

Problemstilling 2:

- **Har kommunen rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær?**

Kommunen har rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær. Kommunens rutine for oppfølging av fravær viser eksempler på hva bekymringsfullt fravær kan være, og gir konkrete føringer for hvordan fravær skal kartlegges, og hvordan elever med bekymringsfullt fravær skal følges opp. Rutinen beskriver møtepunkt, involvering av elev og foresatte, tverrfaglig involvering og at det skal søkes å finne tiltak som kan redusere/ stanse fraværet og iverksetting/ evaluering av disse. Rutinen viser også hvordan oppfølgingen skal dokumenteres. Vi har imidlertid registrert at malen for melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær, opererer med andre kriterier enn rutinen. Vi mener det bør være samsvar mellom rutine og mal.

Skolene vi besøkte mener at kommunens rutine er god, og at det er positivt at alle skolene har en felles rutine/ lik standard på hvordan fravær skal følges opp. Psykisk helse barn og unge (PHBU)

og Skolehelsetjenesten er noe mindre fornøyd med rutinen, og de mener også at praksisen ved skolene ikke er enhetlig.

Kommunen har etablerte flere prosjekter/ tiltak, som skal sikre samhandling på tvers av seksjoner og enheter i oppfølgingen av utsatte barn.

Når det gjelder felles forståelse av bekymringsfullt fravær, mener et stort flertall av kontaktlærerne på skolen vi besøkte, at de har en felles forståelse av begrepet. Skolehelsetjenesten mener imidlertid at dette er et område med forbedringspotensiale. Vi vurderer at dette er et tema som kontinuerlig bør holdes oppe, for å sikre felles begrepsforståelse.

- **I hvilken grad etterleves rutiner og tiltak i praksis?**

Vi mener at rutiner og tiltak for oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær i stor grad etterleves i praksis.

Vårt hovedinntrykk er at skolene vi besøkte i stor grad prøver å finne gode tiltak tilpasset den enkelte elev, og dersom tiltakene ikke fungerer, så prøver de andre tiltak. Vi har imidlertid ikke et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere kvaliteten på skolenes arbeid, pga. vår begrensede kontroll på området.

Tilbakemeldinger gitt av PPT, PHBU og Skolehelsetjenesten, tyder på at det varierer fra skole til skole, hvor godt elever med bekymringsfullt fravær blir fulgt opp, og også hvor tidlig de blir koplet på i sakene. Ressurssituasjonen på og rundt den enkelte skole, kan også påvirke hvor godt det jobbes med oppfølging av fravær.

Kommunen har tilrettelagt for et tverrfaglig samarbeid rundt elever med bekymringsfullt fravær, gjennom ulike møtepunkter. Både skolene, PPT, PHBU og Skolehelsetjenesten mener at det tverrfaglige samarbeidet fungerer godt. «Tenk-sammen»-modellen framstår som en særlig god plattform for samhandling.

Når det gjelder dokumentasjon av fraværsarbeidet, har vi registrert at flere skoler ga uttrykk for utfordringer knyttet til dette. Det er både liten plass i Visma til notater, og skolene bruker flere ulike systemer, som ikke står i rutinen, for dokumentasjon. At en skole mener at de ikke har noe system for dokumentasjon og vurderinger, og derfor må huske alt, er svært bekymringsfullt.

Anbefalinger

Vi anbefaler Sandefjord kommune å

- vurdere om det er behov for presiseringer i rutinen når det gjelder
 - hvordan føre fravær, som skyldes forhold, utenfor elevens kontroll
 - hvordan fraværsoppfølgingen skal dokumenteres
- fortsette arbeidet med å sikre felles begrepsforståelse av bekymringsfullt fravær
- sørge for at mal for melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær opererer med samme grense for melding til skoleeier som fraværsrutinen
- vurdere om skolene søker bistand fra andre instanser i kommunen i skolefraværssaker, på et tilstrekkelig tidlig tidspunkt

Horten, 7. april 2025

1. Innledning

1.1. Kontrollutvalgets bestilling

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget i Sandefjord kommune i sak 36/24. Bestillingen er i samsvar med kommunens plan for forvaltningsrevisjon 2023-2027.

Bakgrunnen for valg av tema er økt skolefravær nasjonalt, særlig i grunnskolen.

Reglene om forvaltningsrevisjon står i kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav c, jf. § 23-3 og § 24-2 og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

1.2. Problemstilling og revisjonskriterier

Rapporten handler om følgende problemstillinger:

1. Har kommunen rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak?
2. Har kommunen rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær?
 - I hvilken grad etterleves disse i praksis?

Revisjonskriteriene¹ i denne forvaltningsrevisjonen er hentet fra kommuneloven, opplæringsloven med forskrifter og veiledere og anbefalinger fra Utdanningsdirektoratet og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Kriteriene framgår under hver problemstilling nedenfor, og er nærmere omtalt i vedlegg 2 til rapporten.

1.3. Avgrensning

Vi har i hovedsak undersøkt kommunens arbeid med skolefraværspromatikk i 2023 og 2024.

Vi har gjort undersøkelser blant et utvalg skoler (både barne- og ungdomsskoler).

1.4. Metode og kvalitetssikring

Denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført av forvaltningsrevisor Hanne Britt Nordby Sveberg, med Bente Hegg Ljøsterød som oppdragsansvarlig.

Vi har innhentet og gjennomgått dokumentasjon fra kommunen og relevant statistikk.

Vi har intervjuet rektor og avdelingsledere ved Melsom skole, Gokstad skole, Byskolen, Høyjord skole, og ungdomsskolene Bugården og Stokke. Videre har vi gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot kontaktlærere ved disse seks skolene. Vi sendte spørreundersøkelsen til 121

¹ Det skal alltid etableres revisjonskriterier i forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 15. Revisjonskriterier er de regler og normer som gjelder innenfor det området vi skal undersøke. Revisjonskriteriene er grunnlaget for revisors analyser, vurderinger og konklusjoner.

kontaktlærere og fikk 86 svar, dvs. 71%. Vi har gjort en begrenset stikkprøvekontroll i elevjournaler ved disse skolene. Vi sendte også en begrenset spørreundersøkelse til totalt 14 foresatte ved fem av disse skolene, og fikk ni svar.

Vi har også intervjuet ansatte i skoleseksjonen, seksjonsleder Oppvekst og helse, leder av Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), to rådgivere i PPT, enhetsleder Psykisk helse barn og unge (PHBU) og to koordinatører PHBU, samt enhetsleder Skolehelsetjenesten med flere.

Det står mer om metode og tiltak for kvalitetssikring i vedlegg 3 til rapporten.

1.5. Kommunedirektørens/rådmannens uttalelse

Rapporten er presentert i et møte med administrasjonen i kommunen og sendt til uttalelse 26.3.25, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14. Kommunedirektørens uttalelse ligger i vedlegg 1.

2. Generelt om skolefraværsproblematikk

Utdanningsdirektoratet (Udir) har fått gjennomført en undersøkelse² blant skoleledere og skoleeiere i 2023.³ Undersøkelsen viser at et flertall av disse, særlig på ungdomstrinnet, opplever at fraværet har økt de senere årene, spesielt i kjølvannet av koronapandemien. Fraværet har blitt mer komplekst og årsakene mer alvorlige enn tidligere. Det er vanligst å mene at fraværet i hovedsak skyldes individuelle og personlige faktorer. Mest utbredt her er psykisk uhelse.

Undersøkelsen tyder på at skoleledere og skoleeiere opplever at årsaker til fravær er sammensatt, med flere faktorer på ulike nivå som samspiller. De peker både på individuelle faktorer, skolemiljø og større samfunnstrender. Blant sistnevnte kommer de inn på en endret foreldrerolle, der det er lavere terskel for å holde barna hjemme fra skolen. Det pekes også på sosiale medier og gaming, noe som påvirker elevenes døgnrytme og evne til å møte på skolen. I tillegg framhever enkelte at nettet både kan innebære alternative sosiale fellesskap, men også kan bidra til, og forsterke, sosialt utenforskap på skolen gjennom for eksempel digital mobbing.

2.1. «Bekymringsfullt fravær»

I mange tilfeller vil det ikke være behov for nærmere oppfølging fra skolen, for eksempel når årsaken til fraværet er influensa eller andre vanlige helseutfordringer som går over av seg selv. Utdanningsdirektoratet (Udir) har en definisjon av begrepet «bekymringsfullt fravær»:⁴

- *Bekymringsfullt fravær er fravær fra det sosiale og faglige fellesskapet i skolen, som kan gi konsekvenser for elevens sosiale og faglige tilhørighet. Bekymringsfullt skolefravær er et symptom på at noe ikke er som det skal, og har ofte sammensatte årsaker.*

2.2. Fraværsstatistikk - nasjonalt nivå

Per i dag har Udir nasjonal statistikk bare over fravær slik det er ført på vitnemålet for elevene på 10. trinn og i videregående skole. Det vil si at Udir ikke har aggregerte tall på elevfravær på 1.-9. trinn. For 10. trinn og i videregående skole rapporteres elevenes fravær fordelt på dager og timer for de ulike trinnene.

² Undersøkelsen er gjennomført av NIFU på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet, som har en rammeavtale for 2021 – 2025 med NIFU om å gjennomføre halvårslige spørreundersøkelser rettet mot skoler og skoleeiere.

³ Kilde: NIFU-Rapport 2023:14 - Fravær som vekker bekymring – skoleeieres og skolelederes inntrykk og forståelse av fraværssituasjonen i Skole-Norge (NIFU - Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning)

⁴ Kilde: [Hva sier forskning om bekymringsfullt fravær? | udir.no](https://www.udir.no/undersokelse/bekymringsfullt-fravarer)

Udir har rapportert tall på elevenes fravær på 10. trinn for skoleåret 2023-24, og skriver at antall elever med høyt fravær fortsetter å øke. Årets avgangskull har to fraværsdager og to fraværstimer mer enn avgangskullet før pandemien.⁵

Udir bruker median når de rapporterer tallene, og begrunner det med at medianen gir et riktigere bilde enn gjennomsnittet av hvor mye fravær det er vanlig for elever å ha. Det er fordi medianen ikke påvirkes like mye som gjennomsnittet av at noen få elever har veldig høyt fravær.

Hovedpunkter fra rapporteringen om elevenes fravær på 10. trinn:

- Elevene har typisk åtte dager og syv enkelttimer fravær. Det er én time mer enn i 2022–23. Sammenlignet med før pandemien, skoleåret 2018–19, er det en økning på to dager og to timer.
- Jentene har typisk én fraværsdag og to fraværstimer mer enn guttene. Både for gutter og jenter øker timefraværet med én time sammenlignet med i 2022–23. Dagsfraværet for begge kjønn er det samme som i 2022–23.
- Litt flere elever har 20 fraværsdager eller mer. Litt over halvparten av elevene har færre enn 10 fraværsdager. Det er 17 prosent av elevene som har 20 fraværsdager eller flere, noe som er en økning på 2 prosentpoeng sammenlignet med 2022–23. Sammenlignet med før pandemien, skoleåret 2018–19, har andelen elever med 20 fraværsdager eller mer økt med 8 prosentpoeng. Det er nesten en dobling.
- Elevene i Finnmark, Vestfold og Østfold har flest fraværsdager, mens elevene i Oslo har det høyeste timefraværet.

2.3. Elevfravær i Sandefjord

Vi har mottatt oversikt over gjennomsnittlig elevfravær i grunnskolen i Sandefjord kommune - på det enkelte trinn og skole for skoleårene 2022-23, 2023-24 og høst 2024 pr. 31.10.24. Tallene for høst 2024 er ikke sammenlignbare med skoleårene 22-23 og 23-24, da høst 2024 kun gjelder for litt over 2 måneder av skoleåret. Vi gjør oppmerksom på at dette er gjennomsnittstall og ikke median, slik Udir opererer med.

1. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2022-2023	Dagsfravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2023-2024	Dagsfravær i gjennomsnitt på 1. trinn høst 2024, t.o.m 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2022-2023	Timefravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2023-2024	Timefravær i gjennomsnitt på 1. trinn høst 2024, t.o.m 31.10.
Andebu	9	8	1	1	1	0

⁵ Kilde: [Fraværet i grunnskolen fortsetter å øke - udir 16.10.24.pdf](#)

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2022-2023	Dagsfravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2023-2024	Dagsfravær i gjennomsnitt på 1. trinn høst 2024, t.o.m 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2022-2023	Timefravær i gjennomsnitt på 1. trinn skoleåret 2023-2024	Timefravær i gjennomsnitt på 1. trinn høst 2024, t.o.m 31.10.
Bokemoa	7	5	1	2	1	1
Byskolen	12	11	2	2	11	2
Fevang	11	9	2	1	2	1
Framnes	9	8	2	3	1	0
Gokstad	11	13	3	0	3	0
Haukerød	10	8	2	1	1	0
Helgerød	10	8	3	2	2	1
Høyjord	9	11	3	2	2	1
Kodal	9	7	2	1	3	0
Krokemoa	10	9	2	1	1	0
Melsom	12	6	2	4	2	0
Mosserød	11	9	2	2	2	1
Ormestad	12	9	2	2	2	0
Ramsum	10	6	1	3	1	1
Sande	13	8	2	3	1	0
Store Bergan	10	7	2	3	3	2
Unneberg	9	9	1	1	2	0
Vennerød	11	9	1	2	0	0
Vesterøy	9	9	2	1	1	0
Virik	11	6	2	2	3	0
	10,2	8,3	1,9	1,9	2,1	0,5

Tabell 1 - Gjennomsnittlig fravær 1. trinn – skoler i Sandefjord kommune

2. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 2. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 2. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.
Andebu	10	9	9	1	2	0
Bokemoa	6	7	2	3	2	1
Byskolen	13	11	3	2	11	3
Fevang	13	9	1	1	2	0
Framnes	8	6	2	3	3	1
Gokstad	11	9	3	3	0	3
Haukerød	8	7	3	1	10	0
Helgerød	6	7	2	2	3	0
Høyjord	18	7	3	2	2	1
Kodal	9	6	3	1	1	1
Krokemoa	14	8	2	2	2	0
Melsom	12	12	1	1	3	1
Mosserød	11	11	2	2	3	1
Ormestad	14	13	2	6	1	1
Ramsum	10	11	1	2	2	1
Sande	9	8	2	2	3	1
Store Bergan	10	9	2	2	3	1
Unneberg	9	6	2	2	1	1
Vennerød	14	9	2	2	1	0
Vesterøy	9	8	2	1	1	0

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 2. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 2. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 2. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.
Virik	10	7	1	2	2	1
	10,7	8,6	2,4	2,0	2,8	0,9

Tabell 2 – Gjennomsnittlig fravær 2. trinn – skoler i Sandefjord kommune

3. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 3. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 3. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.
Andebu	7	7	2	1	2	0
Bokemoa	5	6	2	3	2	1
Byskolen	14	10	2	3	10	2
Fevang	11	12	1	2	5	0
Framnes	9	7	2	3	4	0
Gokstad	11	11	3	0	4	0
Haukerød	13	7	3	2	2	0
Helgerød	10	4	3	4	2	1
Høyjord	12	8	1	3	1	0
Kodal	10	8	3	1	3	0
Krokemoa	12	9	2	2	3	0
Melsom	9	10	2	2	2	1
Mosserød	11	9	2	2	3	2
Ormestad	10	10	3	1	6	0
Ramsum	6	10	3	1	1	1
Sande	11	8	2	3	2	1
Store Bergan	9	8	3	3	3	3
Unneberg	10	10	3	4	3	0
Vennerød	9	8	1	2	3	0

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 3. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 3. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 3. trinn høst 2024, t.o.m. 31.10.
Vesterøy	9	7	2	1	3	0
Virik	9	8	2	2	2	1
	9,9	8,4	2,2	2,1	3,1	0,6

Tabell 3 - Gjennomsnittlig fravær 3. trinn – skoler i Sandefjord kommune

4. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 4. trinn høst 2024, t.o.m 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 4. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Andebu	10	9	3	2	2	0
Bokemoa	6	5	3	2	4	1
Byskolen	9	10	2	2	11	2
Fevang	9	12	1	4	5	1
Framnes	6	8	3	0	6	0
Gokstad	11	9	3	4	5	2
Haukerød	13	12	2	3	3	1
Helgerød	9	11	1	2	3	1
Høyjord	10	9	2	3	3	0
Kodal	10	8	2	2	1	1
Krokemoa	14	10	3	0	4	1
Melsom	11	10	3	3	3	1
Mosserød	12	3	2	2	1	1
Ormestad	9	6	2	2	2	1
Ramsum	9	9	1	3	2	1
Sande	11	8	2	2	4	0
Store Bergan	9	10	3	3	5	2
Unneberg	9	10	1	3	2	1
Vennerød	11	7	2	2	2	1
Vesterøy	8	12	2	2	2	1
Virik	11	8	2	1	2	1

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 4. trinn høst 2024, t.o.m 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 4. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 4. trinn høst 2024 t.o.m 31.10.
	9,9	8,9	2,1	2,2	3,4	1,0

Tabell 4 - Gjennomsnittlig fravær 4. trinn – skoler i Sandefjord kommune

5. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 5. trinn høst 2024 t.o.m 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 5. trinn høst 2024 t.o.m 31.10.
Andebu	10	9	2	1	5	0
Bokemoa	7	5	3	4	3	1
Byskolen	12	11	3	3	11	3
Fevang	11	8	1	2	4	1
Framnes	10	6	4	5	0	5
Gokstad	13	11	3	0	3	3
Haukerød	12	5	3	1	2	1
Helgerød	9	8	3	3	2	1
Høyjord	15	8	2	16	3	1
Kodal	8	14	2	4	2	1
Krokemoa	14	9	3	2	2	0
Melsom	16	10	2	7	3	0
Mosserød	11	3	3	2	1	1
Ormestad	11	9	1	3	2	1
Ramsum	0	0	0	0	0	0
Sande	9	8	2	2	2	1
Store Bergan	9	10	2	3	3	3
Unneberg	10	5	2	2	2	1
Vennerød	9	9	1	2	3	0
Vesterøy	12	8	2	3	2	1

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 5. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 5. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 5. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Virik	10	9	2	3	2	1
	10,4	7,9	2,2	3,2	2,7	1,2

Tabell 5 - Gjennomsnittlig fravær 5. trinn – skoler i Sandefjord kommune

6. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 6. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 6. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Andebu	10	9	2	3	2	1
Bokemoa	7	6	3	3	4	1
Byskolen	17	13	2	2	13	2
Fevang	11	7	2	3	2	2
Framnes	12	9	3	0	8	1
Gokstad	10	10	2	3	4	0
Haukerød	7	5	3	1	1	0
Helgerød	11	9	1	4	4	1
Høyjord	14	6	1	4	3	1
Kodal	15	7	2	3	3	1
Krokemoa	15	15	2	8	9	1
Melsom	8	12	2	3	7	1
Mosserød	11	2	2	7	2	2
Ormestad	11	13	2	4	6	1
Ramsum	0	0	0	0	0	0
Sande	10	12	2	3	3	0
Store Bergan	10	10	3	5	5	2
Unneberg	6	10	2	2	4	2

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 6. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 6. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 6. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Vennerød	9	8	3	2	3	1
Vesterøy	9	15	3	2	7	2
Virik	12	8	3	3	2	1
	10,2	8,9	2,1	3,1	4,4	1,1

Tabell 6 - Gjennomsnittlig fravær 6. trinn – skoler i Sandefjord kommune

7. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2022-23.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 7. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 7. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Andebu	13	13	2	3	2	0
Bokemoa	6	8	2	4	6	1
Byskolen	13	15	3	3	15	3
Fevang	11	9	2	3	5	1
Framnes	7	9	3	7	0	3
Gokstad	13	14	4	0	0	0
Haukerød	5	8	2	2	4	2
Helgerød	14	8	3	9	4	1
Høyjord	9	16	2	6	2	1
Kodal	11	18	2	5	3	1
Krokemoa	19	20	3	9	12	2
Melsom	11	8	3	5	3	1
Mosserød	14	3	3	6	2	1
Ormestad	12	10	2	3	4	1
Ramsum	0	0	0	0	0	0
Sande	12	10	3	6	6	1
Store Bergan	10	12	3	5	8	3
Unneberg	11	9	5	3	2	1
Vennerød	11	7	2	4	2	1

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2022-23.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 7. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 7. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 7. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Vesterøy	10	8	3	1	3	2
Virik	14	12	2	3	4	1
	10,8	10,3	2,6	4,1	4,1	1,3

Tabell 7 - Gjennomsnittlig fravær 7. trinn – skoler i Sandefjord kommune

8. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 8. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 8. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 8. trinn høst 2024 t.o.m 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 8. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 8. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 8. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Andebu	12	13	4	8	9	2
Breidablikk	14	15	3	7	10	7
Bugården	12	17	4	9	17	3
Ranvik	13	13	3	11	10	3
Stokke	12	13	4	8	12	3
Varden	5	11	3	7	12	0
	11,3	13,7	3,5	8,3	11,7	3,0

Tabell 8 - Gjennomsnittlig fravær 8. trinn – skoler i Sandefjord kommune

9. trinn

Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 9. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 9. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 9. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 9. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 9. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 9. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Andebu	16	22	4	13	16	3
Breidablikk	15	15	5	14	10	4
Bugården	15	17	4	14	16	5
Ranvik	17	16	4	18	16	5
Stokke	16	10	4	6	13	4
Varden	15	13	3	12	14	1
	15,7	15,5	4,0	12,8	14,2	3,7

Tabell 9 - Gjennomsnittlig fravær 9. trinn – skoler i Sandefjord kommune

10. trinn

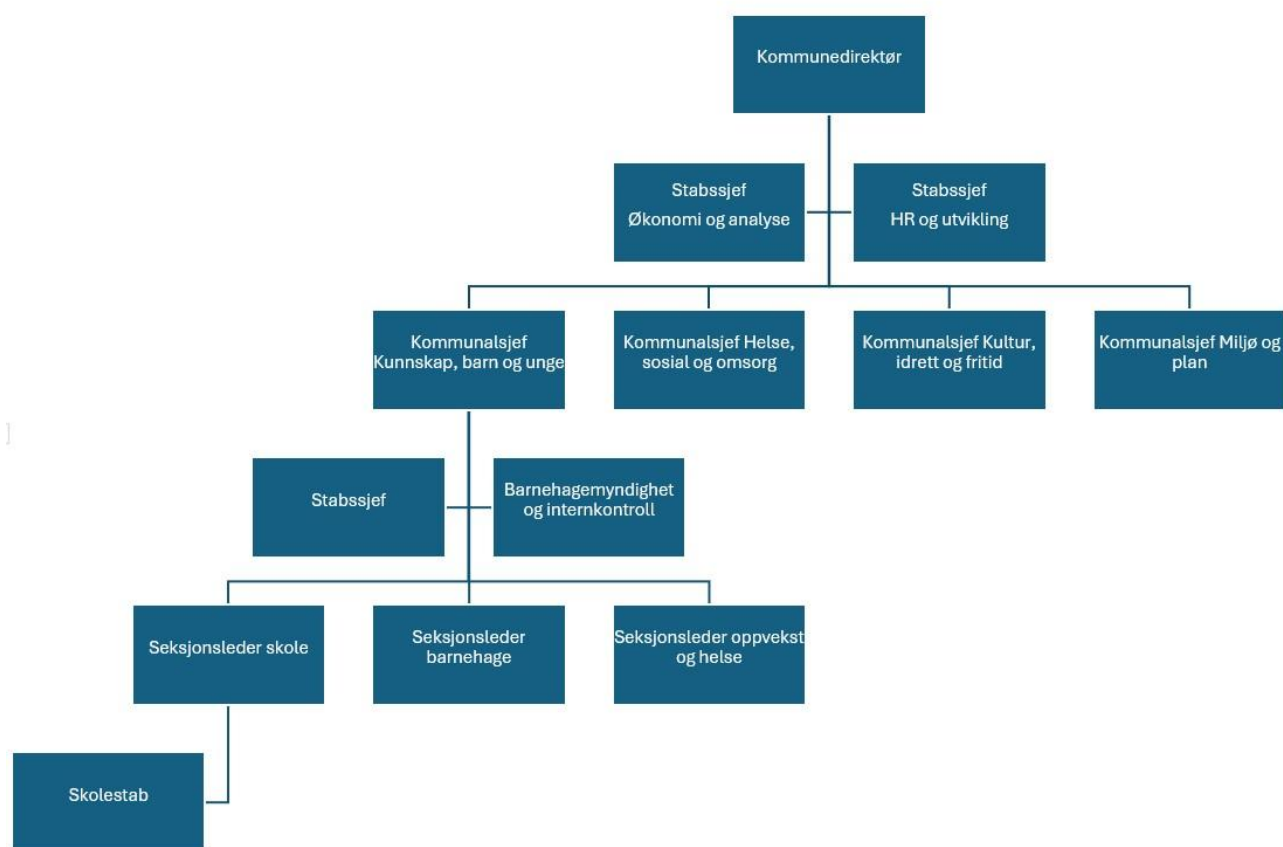
Skole	Dagsfravær i gjennomsnitt på 10. trinn skoleåret 2022-2023.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 10. trinn skoleåret 2023-2024.	Dagsfravær i gjennomsnitt på 10. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.	Timefravær i gjennomsnitt på 10. trinn skoleåret 2022-2023.	Timefravær i gjennomsnitt på 10. trinn skoleåret 2023-2024.	Timefravær i gjennomsnitt på 10. trinn høst 2024 t.o.m. 31.10.
Andebu	14	14	5	10	16	5
Breidablikk	16	15	4	14	12	3
Bugården	16	23	3	20	18	5
Ranvik	21	18	4	21	22	6
Stokke	17	14	10	8	9	3
Varden	12	15	3	13	16	1
	16,0	16,5	4,8	14,3	15,5	3,8

Tabell 10 - Gjennomsnittlig fravær 10. trinn – skoler i Sandefjord kommune

3. Sandefjord – organisering, nøkkeltall og statistikk

3.1. Organisering

3.1.1. Kommunalområde Kunnskap, barn og unge (KBU)

Figur 1 - Organisasjonskart Kunnskap, barn og unge (KBU)

Kommunalområdet har ansvar for tjenester til barn og unge opp til 18 år. Noen tjenester har tilbud opp til 23 år. Kommunalområdets mål er å legge forholdene til rette for at alle barn i Sandefjord skal oppleve en trygg barndom og gjennomføre videregående opplæring.

Kommunalområdet er inndelt i tre seksjoner:

- Barnehage: 22 kommunale barnehager, 3 åpne barnehager (kommunale), og 34 private.
- Skoler: 21 barneskoler, 6 ungdomsskoler og 1 voksenopplæring

- Oppvekst og helse: Barnevern, PPT, SLT-koordinator, helsetjenester til gravide, barn og unge, og avlastningstjenester.

3.1.2. Skoleseksjonen

Skolene er organisert med lederteam som inkluderer rektor og 1- 3 avdelingsledere avhengig av skolens elevtall. Det er 21 barneskoler og seks ungdomsskoler og elevtallet varierer fra ca. 100 – 400. Antallet avdelingsledere er 65, som gir et snitt pr skole på 2,4. Antallet årsverk til undervisning er 1027 (lærere: 603, assistenter: 424).

Tabellen under viser oversikt over de kommunale barne- og ungdomsskolene i kommunen med elevtall:

Sandefjord, GSI 2023 - 2024	7055 elever
Andebu skole	284
Andebu ungdomsskole	219
Bokemoa skole	383
Breidablikk ungdomsskole	431
Bugården ungdomsskole	361
Byskolen	327
Fevang skole	163
Framnes skole	217
Gokstad skole	318
Haukerød skole	404
Helgerød skole	140
Høyjord skole	110
Kodal skole	178
Krokemoa skole	351
Melsom skole	213
Mosserød skole	403
Ormestad skole	132
Ramsun skole*	68
Ranvik ungdomsskole	385
Sande skole	248
Stokke ungdomsskole	354
Store Bergan skole	355
Unneberg skole	107
Varden ungdomsskole	329
Vennerød skole	119
Vesterøy skole	141
Virik skole	315

*Ramsun er en 1. – 4. trinn skole ledelsesmessig underlagt Bokemoa skole.

Tabell 11 - Oversikt over kommunale barne- og ungdomsskoler med elevtall per 21.11.24 - Sandefjord kommune

3.2. Elevundersøkelsen 2023

Hvert år svarer alle landets elever på 7. og 10. trinn på en spørreundersøkelse som kalles elevundersøkelsen. I Sandefjord gjennomføres undersøkelsen på alle trinn fra 5. til 10. Gjennom denne undersøkelsen får skolene en pekepinn på hvordan elevene har det på skolen, både faglig og sosialt.

Kommunalsjef for kunnskap, barn og unge har kommentert resultatene fra elevundersøkelsen høsten 2023, og vi har tatt inn noen av kommentarene nedenfor⁶:

De aller fleste elevene svarer at de trives, opplever mestring og får faglige utfordringer. Likevel er det flere Sandefjords-elever nå enn tidligere som svarer at de ikke er motiverte for å lære.

Det er også flere på 10. trinn i Sandefjord som sier de blir mobbet, sammenlignet med for eksempel i fjor. Det er en økning, en økning som også er i de nasjonale tallene. Det er store forskjeller mellom skolene i Sandefjord når det gjelder mobbing, men noen skoler kommer ut av elevundersøkelsen med svært dystre mobbetall.

Dette er noe skolene har jobbet målrettet for å få kontroll over, og etter resultatene i elevundersøkelsen 2022, ble rutiner og tiltak evaluert, justert og forsterket. Resultatene for 2023 vitner om at arbeidet likevel ikke har fungert tilstrekkelig alle steder.

Kommunalsjefen skriver at mange skoler har ukentlige trivselsundersøkelser, og trivsel på skolen tas opp i både elevsamtaler og halvårsvurdering. Resultatene på den enkelte skole vil bli gjennomgått med både ansatte, elever, elevråd, FAU og foreldre, og foreldrenes rolle vil være avgjørende i dette arbeidet. Hun skriver at det er avgjørende at skolene har et godt samarbeid med foreldre, om de skal lykkes.

3.3. Tilstandsrapport for grunnskolen 2024-25⁷

Kommunens tilstandsrapport skole 2024-2025 viser blant annet informasjon om den gjennomførte Elevundersøkelsen 2024.

Utdrag fra kommunedirektørens saksframlegg, som omhandler Elevundersøkelsen, er tatt inn nedenfor:

I det store bildet trives de fleste elevene godt, men det er fortsatt en andel elever som oppgir at de har negative opplevelser på skolen. Hvis en elev utsettes for mobbing, plikter

⁶ [Skal grave dypere i resultatene fra elevundersøkelsen - Sandefjord kommune](#)

⁷ Tilstandsrapporten skal behandles i Formannskapet 25.3.25

skolen å iverksette tiltak (aktivitetsplikten). Det betyr at skolen også må forholde seg til mobbing som skjer på nettet, selv om det skjer utenom skoletid. Digital mobbing skal løses på samme måte som andre mobbesaker ved å gripe inn og varsle, undersøke saken umiddelbart, og iverksette egnede tiltak.

Årets resultater på de øvrige områdene i elevundersøkelsen, viser en marginalt lavere grad av tilfredshet innenfor indikatorer som trivsel, støtte fra lærer, støtte hjemmefra, mestring og motivasjon. Alle disse faktorene henger sammen, og det er gjennomført analyser og iverksatt tiltak på overordnet- og skolenivå basert på de siste tre års elevundersøkelser. Siden det er store forskjeller mellom skolene, er dette et viktig tema i skolenes FAU og Samarbeidsutvalg. Det er også sentralt at elevene involveres i vurderingen av resultatene for å skape større bevissthet og ansvarliggjøring.

Det fremgår av saken at kommunen ikke har et relevant sammenligningsgrunnlag på mobbeindikatorer, pga ny praksis for utregning. Kommunen skriver at det likevel jobbes aktivt med resultater og problematikk på hver skole basert på en samlet oversikt over elevenes vurdering av eget læringsmiljø.

Tilstandsrapporten viser også «ferske» fraværstall på 10. trinn:

Fravær 10. trinn

Skoleår	Median dager fravær	Median timer fravær
2023-24	12,0	10,0
2022-23	12,0	8,0
2021-22	9,0	8,0
2020-21	1,0	5,0
2019-20	5,0	4,0

Sandefjord kommune (EIER), Grunnskole, Fravær, 10.trinn, Alle kjønn

Fravær 10. trinn | Geografisk sammenligning

Skoleår	Sandefjord kommune (EIER) - Median dager fravær	Sandefjord kommune (EIER) - Median timer fravær	Vestfold - Median dager fravær	Vestfold - Median timer fravær	Nasjonalt - Median dager fravær	Nasjonalt - Median timer fravær
2023-24	12,0	10,0	-	-	8,0	7,0
2022-23	12,0	8,0	-	-	8,0	6,0
2021-22	9,0	8,0	-	-	2,0	3,0
2020-21	1,0	5,0	-	-	1,0	2,0
2019-20	5,0	4,0	-	-	4,0	3,0

Sandefjord kommune (EIER), Grunnskole, Fravær, 10.trinn, Alle kjønn

3.4. Kostra

I tabellen under har vi tatt inn informasjon om **kostnader per elev i grunnskole** i 2024. Vi har sammenlignet Sandefjord kommunes kostnader (korrigerte brutto driftsutgifter) per elev i Grunnskole (kostra-funksjon 202), med de andre Vestfoldkommunene:

Kommune	202 Grunnskole – 2024
3803 Tønsberg	130 486
3811 Færder	127 574
3804 Sandefjord	125 678
3801 Horten	124 441
3802 Holmestrand	121 891
Kostragruppe 11	120 397
3805 Larvik	120 264

Tabell 12 - KOSTRA – Kostnader (kr) per elev i Grunnskole⁸

Tabellen viser at Tønsberg og Færder kommune brukte mer på grunnskole i 2024 per elev enn Sandefjord, mens Horten, Holmestrand, Kostragruppe 11 og Larvik brukte mindre enn Sandefjord.

Kommune	Frie inntekter i kroner per innbygger – 2024
Holmestrand	69 320
Færder	69 184
Larvik	68 210
Kostragruppe 11	68 096
Horten	67 627
Tønsberg	67 374
Sandefjord	67 220

Tabell 13 - KOSTRA - Utgiftskorrigerte frie inntekter per innbygger - 2024

Til informasjon viser denne tabellen at Sandefjord kommune ligger lavest blant Vestfold-kommunene, når det gjelder **utgiftskorrigerte frie inntekter**. Ifølge kommunedirektøren må de bruke mindre penger enn andre kommuner dersom budsjettene skal balansere.

⁸ Tallene er korrigert i Framsikt for å få riktig elevtall fra 1.1. – 1.1. Dette for å få et riktigere bilde av hva kommunen faktisk bruker per elev i regnskapsåret.

4. Rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær

Problemstilling 1: Har kommunen rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak?

4.1. Revisjonskriterier

Til denne problemstillingen har vi utledet følgende revisjonskriterier:

- Kommunen skal ha rutiner og systemer for å fange opp og føre fravær, uavhengig av årsak
- Kommunen bør ha oversikt over skolefraværet ved alle de kommunale skolene
- Kommunen skal ha oversikt over hvor mange elever som har et bekymringsfullt skolefravær

4.2. Rutiner og systemer for å fange opp og føre fravær – data

4.2.1. Rutiner for å fange opp og føre fravær

Sandefjord kommune har en rutine for å følge opp fravær som i perioden 2018 - 2024 er revidert to ganger:

- *Oppfølging av fravær i Sandefjordskolen, versjon 2, gjeldende fra august 2018 og frem til 7. august 2023*
- *KBU-SKO oppfølging av elevers fravær, revidert og godkjent 7. august 2023 (versjon 3)*
- *KBU-SKO oppfølging av elevers fravær, revidert og godkjent 23. august 2024 (versjon 4)*

Versjon 2 og 3 er forankret i gammel opplæringslov, mens versjon 4, som gjelder nå, er forankret i ny opplæringslov, som trådte i kraft 1.8.24.

Det er rektor på skolen som har ansvar for at rutinene blir fulgt, men dette kan delegeres til avdelingsleder.

Det første punktet i rutinen handler om hva foresatte og skolen skal gjøre fra første fraværsdag:

Beskjed fra første fraværsdag

- *Foresatte skal gi skolen beskjed fra første fraværsdag.*
- *Dersom en elev ikke møter på skolen og beskjed ikke er gitt, skal skolen kontakte hjemmet fra første fraværsdag så raskt som mulig etter skolestart om morgenen.*

4.2.2. Kommunens system for å føre fravær

Kommunen har et system for å føre fravær; Visma Flyt Skole, som er en skybasert skoleadministrasjonsløsning for lærere, foreldre og elever.

I rutinen for oppfølging av elevers fravær står det eksplisitt at alt fravær skal føres i Visma Flyt Skole. Dette gjelder både dags- og timefravær.

Ifølge seksjonsleder skole, skal både lærer og foresatte føre fraværet i Visma Flyt Skole. Foresatte kan også ringe til skolen å melde fravær, dersom de ikke har tilgang i Visma. Avdelingsleder skal påse at fravær føres.

Seksjonslederen forteller videre at opplæring i Visma Flyt Skole skjer på den enkelte skole. Både kommunen og Visma Flyt Skole har laget opplæringsinstruksjoner som er delt med alle ansatte i Teams. Avdelingsleder skal sørge for at nye ansatte får opplæring.

I informasjonsskrivet, som alle foresatte får før skolestart, ligger det lenke til en informasjonsfilm som viser hvordan foresatte får tilgang til Visma Flyt Skole. Dette er også tema på foreldremøter.

Iht til fraværsrutinen skal avdelingsleder regelmessig, for eksempel ved hvert månedsskifte, gjennomgå sine elevers fravær med lærerne.

4.2.3. Hva mener skolene om rutiner og system for å føre fravær? – praksis beskrevet i intervju

Rektor og avdelingsledere på alle skolene vi besøkte, mener kommunen har en god rutine for å føre fravær, og at Visma Flyt Skole er et godt system for dette.

91 % av kontaktlærerne, som svarte på spørreundersøkelsen, svarer at de er godt kjent med rutinen, mens 9 % svarer at de er litt kjent med rutinen.

Alle skolene forteller at de følger rutinen for fraværsoppfølging fra første fraværsdag, uavhengig av fraværsårsak. Det er i utgangspunktet foreldrene som legger inn fravær på sine barn i Visma Flyt Skole. Skolene fører fravær dersom foreldre ikke har registrert fraværet.

Skolene forteller at rutinens punkt om å kontakte hjemmet fra første fraværsdag blir fulgt, dersom en elev ikke møter på skolen og beskjed ikke er gitt. Flere skoler har en praksis om å ringe etter 15 minutter, dersom en elev ikke har kommet på skolen. Det er noe ulik praksis for hvem på skolen som har oppgaven med å ringe hjem. Det kan være flere som gjør dette, avhengig av hvem som er tilgjengelig for å ringe/ sende melding, f.eks. kontaktlærer, faglærer, timelærer, sekretær eller avdelingsleder og i enkelte tilfeller rektor. Vikarer, som ikke har tilgang til systemet, skal melde fravær som det ikke er gitt beskjed om fra foresatte til avdelingsleder, som skal registrere fraværet.

Ledelsen ved en av skolene forteller at de har mange foresatte som har vanskeligheter med både språk og innlogging på Visma Flyt Skole-appen. For å logge inn er det krav til bank-ID, og det er det ikke alle foreldre som har (særlig hvis de nylig har ankommet til Norge). Skolen har derfor tilrettelagt for at foreldre, som trenger det, kan ringe inn fravær eller sende melding til kontaktlærer, som da legger inn fraværet. Skolesekretær kan også få slik melding/ telefon og legge inn fravær.

Rektor og avdelingsledere på de skolene vi har valgt ut, opplyser at skolene sørger for opplæring i Visma Flyt Skole, både til ansatte og foresatte. Det ble også bekreftet at alt fravær dokumenteres i Visma flyt Skole. Det er begrenset med plass til å skrive kommentarer i fraværssystemet.

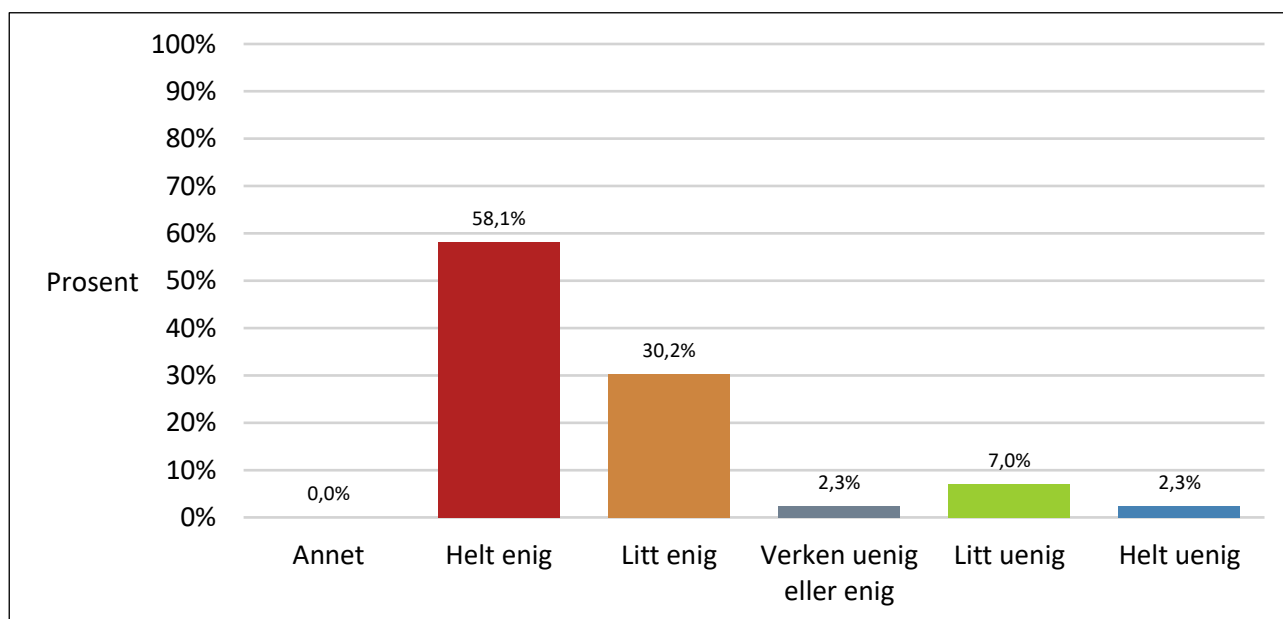
En skole ga uttrykk for at det er uavklart hvordan enkelte former for fravær skal føres, og om alt fravær skal på vitnemålet for ungdomsskoleelevene, som f.eks. fravær som skyldes forhold som ligger utenfor elevens kontroll, bl.a. ved forsinket skoleskyss.

Rådgiverne i PPT mener at skolene er flinke til å føre fravær og følger fraværsrutinene, men på ungdomskolen mistenker de at det kan glippe noe med fraværregistrering på elever som kommer til første time, men deretter ikke møter til undervisning. De mener samtidig at registrering av timefraværet på ungdomsskolen har blitt bedre.

Spørreundersøkelse til kontaktlærere

Vi har bedt kontaktlærere om å ta stilling til enkelte påstander om fraværet til elevene de er kontaktlærer for (skoleåret 23-24 og høst 24).

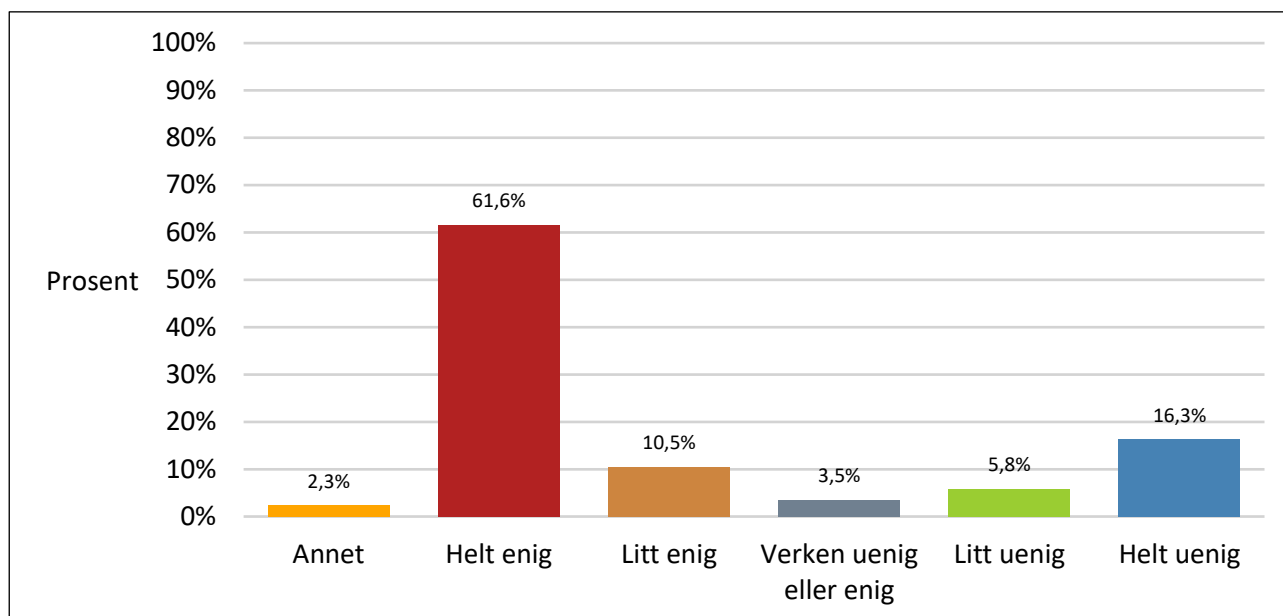
Første spørsmål gjaldt om foresatte faktisk gir beskjed om fravær fra første fraværsdag:

Figur 2 - Svarfordeling på påstanden: Foresatte gir skolen beskjed om fravær fra første fraværsdag - N= 86

Svarene fra kontaktlærerne tyder på at foresatte i stor grad gir beskjed om fravær fra første fraværsdag.

Vi spurte også om lærerne selv kontakter hjemmet fra første fraværsdag, dersom en elev ikke møter på skolen og beskjed er gitt:

Figur 3 - Svarfordeling på påstanden: Jeg kontakter hjemmet fra første fraværsdag, dersom en elev ikke møter på skolen og beskjed er gitt – N= 86

Figuren viser at hovedandelen (72 %), av de som har svart, er helt eller litt enig i at de kontakter hjemmet fra første fraværsdag. 22 % er litt eller helt uenig i påstanden.

4.3. Revisors vurdering - rutiner og systemer for å fange opp og føre fravær

Kommunen har en rutine og systemer for å fange opp og føre fravær, uavhengig av årsak. Rutinen er revidert to ganger etter 2018, og er i samsvar med ny lov og forskrift.

Rutinen definerer klart roller og ansvar i arbeidet med å føre fravær.

Alle rektorene og avdelingslederne vi har snakket med, mener at kommunens fraværsrutine i all hovedsak fungerer godt. En skole uttrykte likevel noe usikkerhet rundt føring av fravær som skyldes forhold som ligger utenfor elevens kontroll, ved f.eks. forsinket skoleskyss. Ifølge Udir, kan rektor avgjøre at det ikke skal føres fravær i slike tilfeller. Vi vurderer at dette bør omtales i fraværsrutinen.

Kommunen har et skybasert system for føring av fravær, Visma Flyt Skole. Dette er et verktøy for lærere, foreldre og elever. Rektor og avdelingsledere på alle skolene vi besøkte, ga uttrykk for at Visma Flyt skole er et godt system for å føre fravær.

For noen foresatte kan det være utfordringer knyttet til å få tilgang til systemet for føring av fravær, for disse er det viktig at de kan ta kontakt med skolen på andre måter.

4.4. Kommunens oversikt over skolefraværet – data

4.4.1. Rutiner og rapportering

Kommunens rutine for oppfølging av elevers fravær sier at skolen, etter 20 dagers fravær, 20 enkelttimers fravær eller 20 forsentkomminger, *skal* rapportere saken til Kunnskap, barn og unge (*Melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær i skolen*).

Videre viser rutinen at skolene *kan* sende melding til skoleeier ved 10 dagers fravær, 10 enkelttimers fravær eller 10 forsentkomminger.

Skoleeier/ skoleseksjonen har tilgang til den enkelte elevs fraværestall i Visma, men kan ikke, på en enkel måte, få frem skolens samlede fravær. De må be om dette fra skolene. Skoleeier kan etterspørre en fraværsoversikt når som helst, og vurderer nå å begynne med nøkkeltallsrapportering fra skolene.

Skoleeier forteller at de har oversikt over fravær som er over 20 dager per skoleår, iht. nevnte rutine. Det har, i praksis, ikke vært forventet at skolene skal rapportere på fravær under dette, ei heller under 20 enkelttimer eller 20 forsentkomminger.

Ifølge skoleeier har skolene god oversikt over fraværet på individ-, klasse- og skolenivå, både årsak og omfang. Avdelingsleder i skolen kan enkelt se og hente ut rapporter og bruker disse til å følge med på og å følge opp fravær.

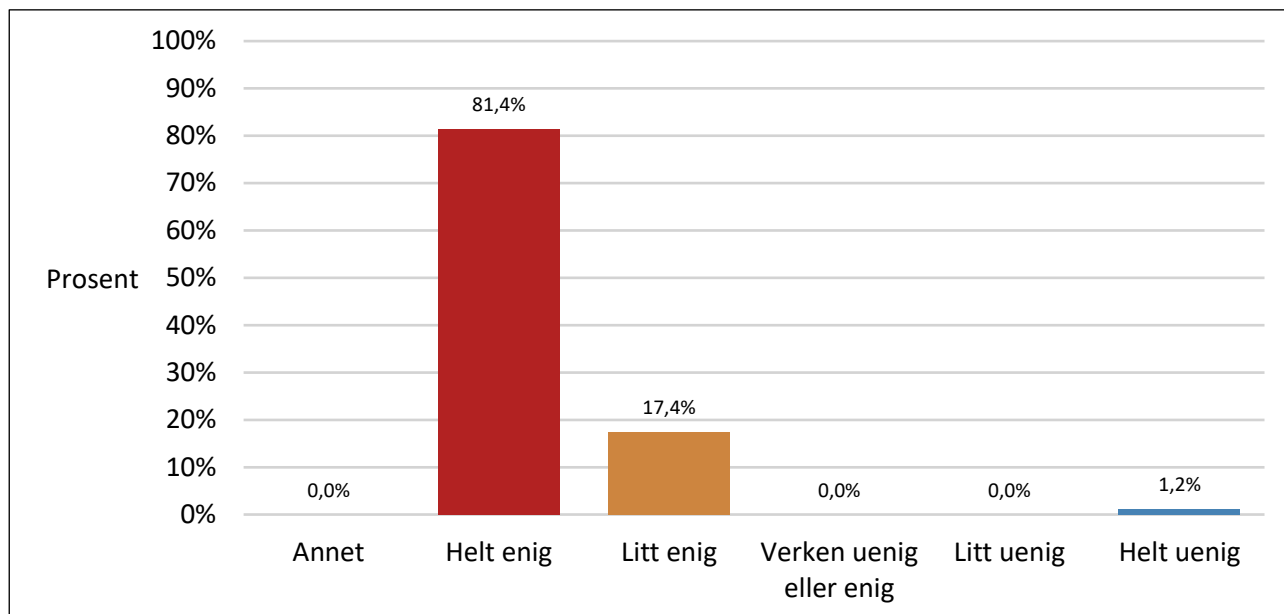
Det er ikke et spesifikt lovkrav at skoleeier skal ha en oversikt over fraværet til enhver tid, men etter ny opplæringslov har kommunen en plikt til å sørge for at elever med fravær blir fulgt opp. Skoleeier/ skoleseksjonen mener at gjeldende rutine oppfyller lovkravet, men at det likevel kan være behov for justeringer og presiseringer i rutinen. Skoleseksjonen forteller at det diskuteres om de skal ha nøkkeltall for rapportering, og det er igangsatt en prosess med rektorene hvor de ser nærmere på behov for, og eventuelt innhold i, ny rutine for oppfølging av fraværet.

4.4.2. Hva mener skolene?

Rektor og avdelingsledere på de seks skolene vi besøkte, mener at de har oversikt for over skolefraværet ved sin skole. Visma Flyt Skole er til god hjelp i dette arbeidet.

Spørreundersøkelse til kontaktlærere

Vi har stilt spørsmål ved om kontaktlærerne har god oversikt over fraværet til sine elever:

Figur 4 - Svarfordeling på påstanden: Jeg har god oversikt over fraværet til elevene jeg er kontaktlærer for - N= 86

Figuren viser at de aller fleste kontaktlærerne mener at de har god oversikt over fraværet til sine elever.

4.5. Revisors vurdering av kommunens oversikt over skolefraværet

Kommunen skal sørge for at elever med fravær blir fulgt opp, jf. opplæringsloven § 10-6. Kommunen (skoleeier) bør derfor ha oversikt over fraværet ved kommunens skoler. For at kommunen skal kunne følge opp arbeidet med skolefravær, er kunnskap om samlet fravær til enhver tid viktig.

Ledelsen ved skolene i Sandefjord kommune mener de har oversikt over skolefraværet til enhver tid, og de aller fleste kontaktlærerne, som har svart på undersøkelsen, mener de har god oversikt over fraværet til sine elever.

Skoleeier har imidlertid ikke den samme oversikten. Skoleeier opplyser at de kan hente ut oversikt over fraværet, men ikke på en enkel måte. Det er skolene som må fremskaffe tallene. Hittil har det ikke vært en forventning om at skolene skal rapportere på fravær under 20 enkeltdager eller enkelttimer til skoleeier. Skoleeier mener at gjeldende rutine oppfyller lovkravet, men at det vil være behov for justeringer og presiseringer i forbindelse med at rutinene skal revideres. De vurderer nå å begynne med nøkkeltallsrapportering fra skolene, noe vi ser på som positivt.

4.6. Kommunens oversikt over antall elever med bekymringsfullt fravær - data

Iht. gjeldende fraværsrutine skal skoleeier motta melding om bekymringsfullt fravær fra skolene dersom en elev har hatt 20 dagers fravær, 20 enkelttimers fravær eller 20 forsentkomminger.

Ifølge seksjonsleder Skole, blir alle meldinger til skoleeier registrert og sendt i arkivsystemet Websak, hvor skoleeier kan hente ut oversikter. Alle meldinger behandles av skoleeier. I helt spesielle saker tar skoleeier kontakt med den enkelte skole for avklaringer. Der det fremkommer av meldingen at saken er kompleks og eleven har et vedvarende fravær, tar skoleeier kontakt dersom det ikke fremkommer at andre instanser (eks. PPT) er påkoblet. Skolene kan også ta kontakt med skoleseksjonen for bistand ved behov. PPT skal i hovedsak veilede og bistå skolene på vegne av skoleeier i saker der det er behov. Det er ingen ventetid hos PPT ved fraværssaker, så de kan kobles umiddelbart på.

Vi har fått oversendt dokumentasjon fra skoleeier/ skoleseksjonen med oversikt over antall elever med fravær som skolene har fulgt opp. Skoleseksjonen har innhentet tallene fra skolene. Skoleseksjonen spurte skolene om hvor mange elever med fravær som har vært fulgt opp henholdsvis forrige og inneværende skoleår (per 31.10.24) iht kommunens rutine, og hvor mange meldinger skolen har sendt til skoleeier (over 20 dagers fravær mm) disse skoleårene.

De to tabellene nedenfor viser antall elever med fravær som har vært fulgt opp, antall meldinger som skolene har sendt til skoleeier vedrørende bekymringsfullt fravær⁹ og antall meldinger skoleeier har mottatt om bekymringsfullt fravær iht rutinen¹⁰ for henholdsvis skoleåret 2023-2024 (første tabell) og inneværende skoleår frem til 31.10.24 (andre tabell):

Oppfølging av fravær skoleåret 2023-2024

Skole	Antallet elever med fravær som har vært fulgt opp iht rutine - skoleåret 2023-24	Antall meldinger fra skolen til skoleeier om bekymringsfullt fravær - skoleåret 2023-24	Antall meldinger skoleeier har mottatt om bekymringsfullt fravær – skoleåret 2023-24:
Sum barneskolene	592	183	187
Sum ungdomsskolene	208	105	81
Totalt	800	288	268

⁹ Dvs. fravær over 20 dager, 20 enkelttimer osv. iht. rutinen.

¹⁰ Dvs. fravær over 20 dager, 20 enkelttimer osv.

Tabell 14 - Antall elever med fravær som har vært fulgt opp iht. rutinen - samlet for skolene - skoleåret 2023-24. Av personvern hensyn viser vi ikke tall på skolenivå.

Oppfølging av fravær inneværende skoleår (frem til 31.10.24)

Skole	Antallet elever med fravær som har vært fulgt opp iht rutine, høst 2024 – per 31.10.24	Antall meldinger fra skolen til skoleeier om bekymringsfullt fravær, høst 2024 – per 31.10.:	Mottatt melding til skoleeier – høst 2024, per 31.10.24
Sum barneskolene	73	4	4
Sum ungdomsskolene	85	21	14
	158	25	18

Tabell 15 – Antall elever med fravær som har vært fulgt opp iht. rutinen - samlet for skolene - høst 2024 per. 31.10.24

Skoleeier mottok 268 meldinger om bekymringsfullt fravær skoleåret 2023-24, og har mottatt 18 meldinger per 31.10.24 for skoleåret 2024-2025. Skolene opplyser at de har sendt flere meldinger til skoleeier om fravær over 20 dager mm begge skoleårene enn antall meldinger skoleeier har mottatt. For skoleåret 2023-24 er det en differanse på 20 meldinger, mens for høsten 2024 (per 31.10) er det en differanse på 7 meldinger. Skoleeier har undersøkt denne differansen ved å gjøre nye søk ved skoler der det er differanse, og har gitt oss denne forklaringen:

Vi finner at skolene har hatt mulighet til å sende melding til skoleeier på tre ulike måter, og at flere skoler har benyttet ulike måter å sende meldingene på. Som nevnt tidligere forelå arkivrutiner for forrige skoleår og at det er presisert i administrasjonsmøte med rektorene hvordan alle meldinger til skoleeier skal sendes, uavhengig av sak. Frem til 1. januar 2024 skulle meldinger til skoleeier sendes til rådgiver KBU som hovedmottaker. Fra og med 1. januar skulle meldinger til skoleeier sendes til Sandefjord kommune Kunnskap barn og unge som

hovedmottaker. Denne endringen ble kommunisert i Teams. Skolene har sendt meldinger til Sandefjord kommune Kunnskap barn og unge, v/ rådgiver KBU som hovedmottaker og rådgiver KBU som kopimottaker. Vi ser at endringen i hvordan meldinger til skoleeier skulle sendes fra 1. januar 2024 og at skolene kan sende på ulike måter har gjort det utfordrende for skoleeier å bruke søkefunksjonen i Websak. Vi vil følge opp skolene med differanse inneværende skoleår for å sikre at alle meldinger er mottatt. Det vil være naturlig å se på hvordan skolene skal rapportere på fravær når rutinen revideres etter ny opplæringslov, slik at vi forhindrer differanse mellom antallet skolene rapporterer de har sendt og det skoleeier finner ved å søke i Websak.

Tabell 14 og 15 viser at skolene har fulgt opp henholdsvis 800/158 elever med fravær foregående skoleår/ høsten 2024, iht. rutinen. Ifølge skoleeier betyr det ikke at alle 800/158 har bekymringsfullt

fravær, men alle har fravær man har fulgt opp. På skolenivå spriker tallene fra 1 elev til 126/73 elever. Ifølge skoleseksjonen, kan den store forskjellen i antall elever skolene har rapportert at de har fulgt opp, skyldes at det varierer hvordan skolene har tolket spørsmålene. (Noen kan ha tatt med elever med fem dagers fravær, andre over ti dagers fravær, mens andre igjen kun har rapportert elever med fravær over 20 dager).

Alle de seks skolene vi besøkte, mener at Visma Flyt Skole er et godt system for å ha oversikt over bekymringsfullt fravær ved skolen, og de mener å ha god oversikt over hvilke elever som har bekymringsfullt fravær. Visma Flyt Skole gir automatisk varsel til kontaktlærer etter fem timer/ fem dagers fravær. Videre markerer Visma Flyt skole fravær over 10 dager med rødt. Det ble nevnt at dersom det er høyt fravær hos en elev med kjent familieproblematikk, så blir skolen raskere bekymret, også ved fravær under 10 dager. Men ellers er det 10 eller 20 dagers fravær som slår inn. Skolene mener at alt fravær over 10 eller 20 dager blir undersøkt, også forsentmeldinger, men at kun de, som gir grunn til bekymring, blir fulgt opp.

Flere skoler ga uttrykk for at alt langvarig fravær er bekymringsfullt, uavhengig av årsak (sykdom eller ferie) opp mot det å miste verdifull opplæring. Vårt inntrykk er at alle skolene vi besøkte har en restriktiv praksis for å innvilge permisjon. Dette også for å synliggjøre at all opplæring anses å være verdifull. Det ble også fortalt at skolene forholder seg til ny opplæringslov, der foresatte kan ta ut permisjon to enkeltstående dager uten søknad, og at kontaktlærer må ha oversikt over dette.

Alle skolene svarte at de sender melding til skoleeier ved 20 dagers fravær (bekymringsfullt fravær), 20 enkelttimers fravær eller 20 forsentkomminger, med kopi av meldingen til foresatte. Ingen av skolene har hatt praksis med å sende melding til skoleeier ved 10 dagers fravær. En skole opplyste at de foretar en vurdering hver gang, og dersom det er grunn til bekymring så tar de et møte, da kan de også sende melding til skoleeier.

4.7. Revisors vurdering – kommunens oversikt over bekymringsfullt fravær

Vi vurderer at kommunen har oversikt over bekymringsfullt fravær over 20 dager/ 20 enkelttimer mm på skolene, gjennom skolenes melding til skoleeier iht. rutinen.

Vi vurderer at skolene har oversikt over hvilke elever som har et bekymringsfullt skolefravær. Tilbakemeldinger fra skolene tyder på at Visma Flyt Skole er et godt system/ verktøy for å ha denne oversikten. På bakgrunn av informasjon gitt fra skolene, vurderer vi at alt fravær over 10 eller 20 dager blir undersøkt på skolenivå – også forsentmeldinger, og at fraværssaker, som gir grunn til bekymring, blir fulgt opp. Vi har merket oss at skolene mener at fravær kan være bekymringsfullt før det blir over 20 dagers-/ 20 timers fravær.

Vi har også registrert at det er stor variasjon i hvor mange elever som skolene har meldt inn at de har fulgt opp iht. rutinen foregående og dette skoleåret (tabell 14 og 15). Skoleeier ga uttrykk for at ikke alle disse elevene har bekymringsfullt fravær, men alle har vært fulgt opp av kommunen.

4.8. Konklusjon problemstilling 1

- **Har kommunen rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak?**

Kommunen har rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak. Rutinen definerer tydelige roller og oppgaver.

Fravær føres i Visma Flyt Skole, et system som lærere, foreldre og elever har tilgang til. Skolene vi besøkte, opplever systemet som brukervennlig og effektivt. De mener også at en felles rutine for fraværsoppfølging er positivt. Vi har merket oss at en skole var noe usikre på hvordan føre fravær, som skyldes forhold som ligger utenfor elevens kontroll, ved f.eks. forsinket skoleskyss. Ifølge Udir, kan rektor avgjøre at det ikke skal føres fravær i slike tilfeller. Vi vurderer at dette bør omtales i fraværsrutinen.

Skolene har oversikt over elevenes fravær til enhver tid. Skoleeier kan hente ut oversikt over fravær på skolenivå, men ikke på en enkel måte. Det er skolene som må fremskaffe tallene.

Skoleeier har oversikt over fravær over 20 dager per år per elev (bekymringsfullt fravær).

5. Rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær

Problemstilling 1: Har kommunen rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær?

- I hvilken grad etterleves disse i praksis?

5.1. Revisjonskriterier

Til denne problemstillingen har vi utledet følgende revisjonskriterier:

- Skolene skal ha en felles forståelse av begrepet «bekymringsfullt fravær»
- Kommunen skal ha rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt skolefravær. Rutinen bør inneholde følgende:
 - tidlig kartlegging av årsak
 - tett samarbeid med eleven
 - tett samarbeid med hjemmet
 - tverrfaglig samarbeid og helhetlig oppfølging ved behov
 - tidlig iverksetting av tiltak og evaluering av tiltak
- Rutiner for oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær, skal følges i praksis

5.2. Felles forståelse av bekymringsfullt fravær - data

I kommunens rutine for oppfølging av elevers fravær står det at *skolen skal jobbe for å avdekke uheldige fraværsmønstre og skal tidlig opprette samarbeid med hjemmet og ev. andre instanser og sette inn tiltak når en elev begynner å utvikle et bekymringsfullt fravær*. Rutinen viser eksempler på bekymringsfullt fravær; *mange enkeltdager/korte fraværperioder, mye fravær i tilknytning til helg/ferier (mandager og fredager), flere lange fraværperioder, mange enkelttimer, mye forsentkomming eller mange tilfeller av å måtte gå hjem fra skolen*.

Tiltak for å sikre felles forståelse

Vi har spurt skoleeier og de seks utvalgte skolene om en felles forståelse av bekymringsfullt fravær har vært drøftet i ulike fora de siste to skoleårene.

Seksjonsleder skole og rådgivere i KBU opplyser at felles forståelse av bekymringsfullt fravær har vært drøftet i rektormøter. I rektormøtet 3. oktober 2024 var det f.eks. gjennomgang av oppfølging av elevfravær, PPT¹¹s rolle i elevfraværssaker og begrepsavklaring av skolefravær og bekymringsfullt fravær. Presentasjonen fra rektormøtet 3. oktober viser følgende begrepsavklaring på bekymringsfullt fravær: *fravær fra det sosiale og faglige fellesskapet i skolen, dokumentert eller udokumentert, som kan gi konsekvenser for elevens sosiale og faglige tilhørighet og utvikling.*¹²

Alle rektorene vi snakket med bekreftet at bekymringsfullt fravær og definisjonen av dette, har vært tema på flere rektormøter siste to skoleårene. Det ble fortalt at barneverntjenesten også har vært koplet på, for å få deres betraktninger av hva som ligger i bekymringsfullt fravær. Rektorene ga også uttrykk for at temaet har vært oppe blant lærere internt på skolene vi besøkte, men i ulik grad.

PPT-leder fortalte i intervju at de snakker med skolene om definisjonen av bekymringsfullt fravær. De forholder seg til kommunens rutine, og mener at 5,10 og 20 timers-/dagersgrensene fungerer godt.

Leder ved PHBU¹³ bekreftet også at bekymringsfullt fravær og definisjonen av dette absolutt har vært tema i mange fora, som i Tenk-sammen modellen, interne drøftingsmøter, i ledergruppa i seksjon Oppvekst og helse og i pilotprosjekt Sammen rundt eleven.

Leder for Skolehelsetjenesten ga uttrykk for at «felles forståelse»-problematikken kanskje er der skolehelsetjenesten kjenner at det er størst forbedringspotensiale. Hun mener at samhandling og felles forståelse for når man skal sette i gang noe, og når man skal starte å bekymre seg og undersøke for eksempel, i for stor grad tenderer til å være personavhengig, både på lærer-, avdelingsleder- og rektornivå.

Opplever lærerne å ha felles forståelse?

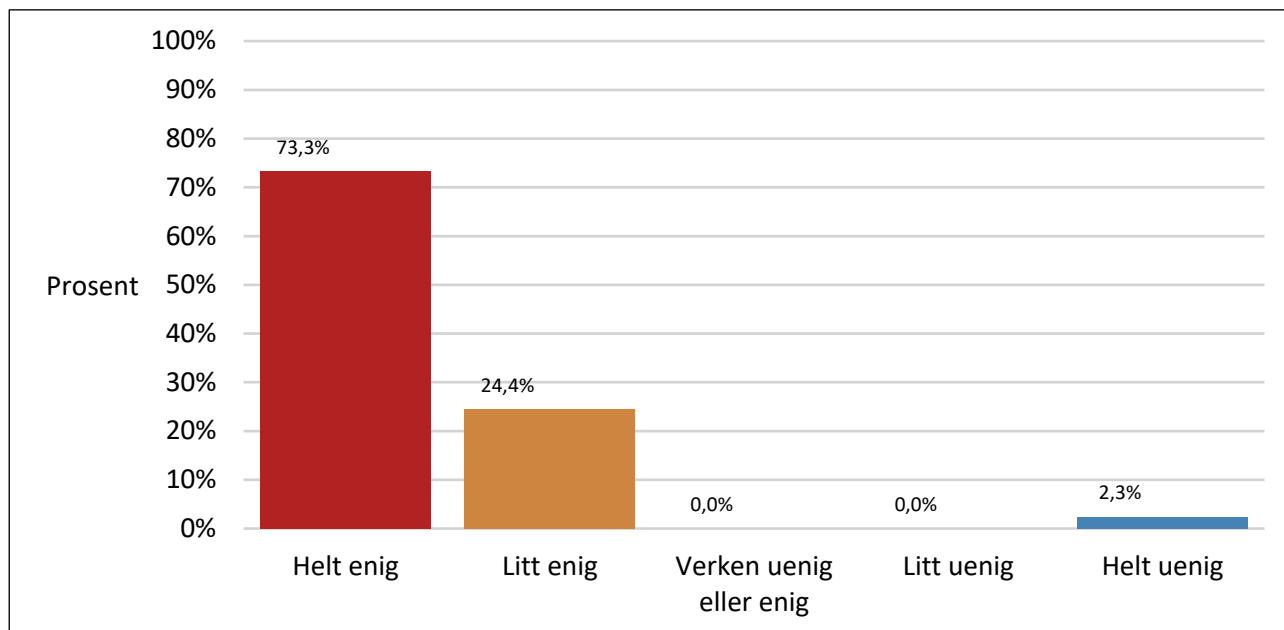
I spørreundersøkelsen ba vi kontaktlærere ved de seks skolene vi besøkte om å ta stilling til noen påstander om bekymringsfullt fravær.

Det første vi spurte om var om de var enige i at de er kjent med hva bekymringsfullt fravær betyr:

¹¹ PPT – Pedagogisk-psykologisk tjeneste

¹² Definisjonen samsvarer med Udirs definisjon av bekymringsfullt fravær – se rapportens kap. 2.2

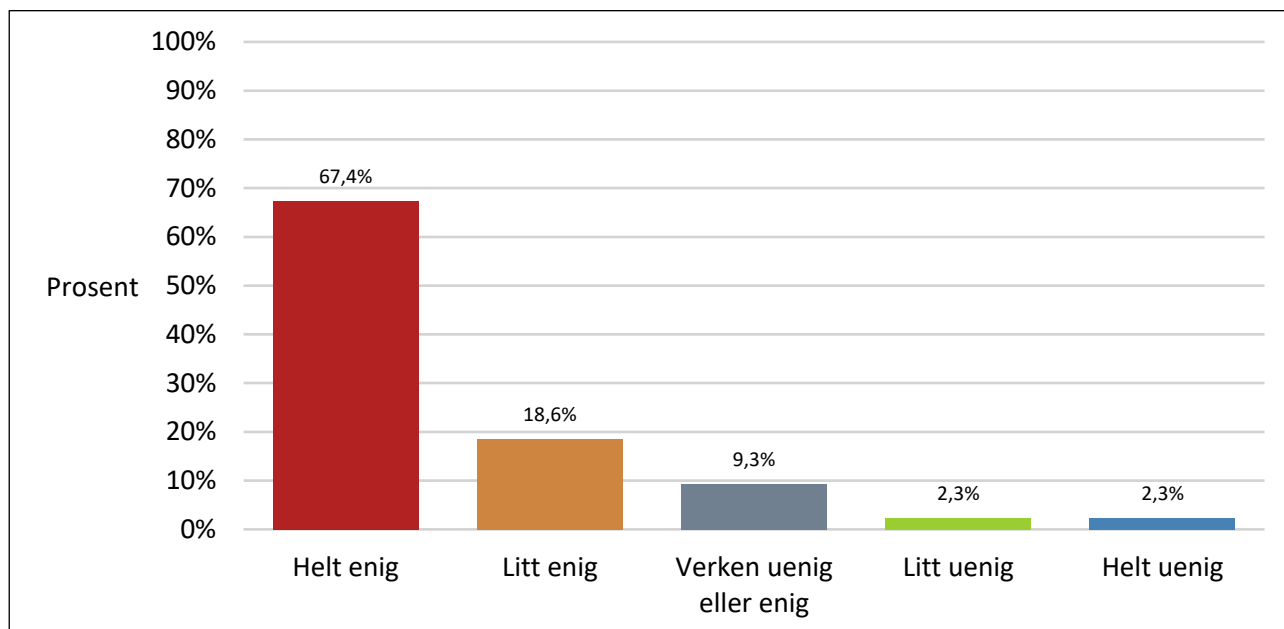
¹³ PHBU – Psykisk helse barn og unge

Figur 5 - Svarfordeling på påstanden: Jeg er kjent med hva bekymringsfullt fravær betyr - N=86

97% av kontaktlærere, som har svart, er enige i at de kjent med hva bekymringsfullt fravær betyr.

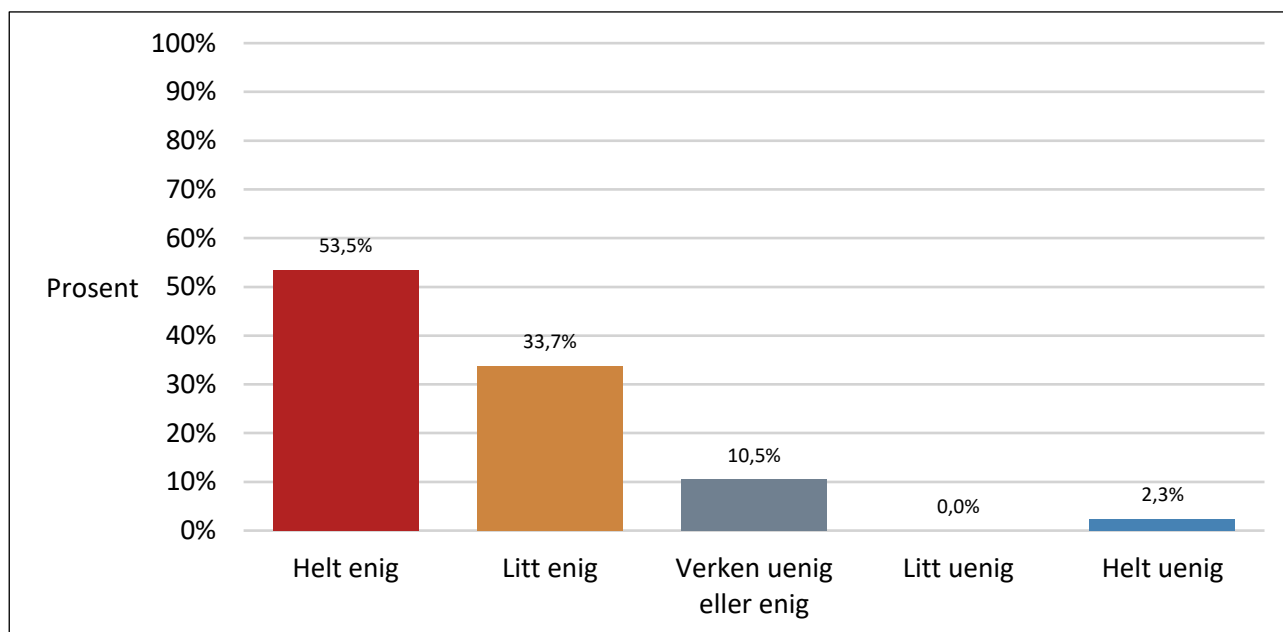
Vi spurte også om kontaktlærerne var enige i at de har drøftet felles forståelse av bekymringsfullt fravær med kollegaer/ avdelingsleder/ i andre fora:

Figur 6 - Svarfordeling på påstanden: Jeg har drøftet felles forståelse av bekymringsfullt fravær med kollegaer/ avdelingsleder/ i andre fora - N= 86

86% av kontaktlærerne, er enige i at de har drøftet felles forståelse av bekymringsfullt fravær med kollegaer/ avdelingsleder/ i andre fora. Samtidig svarer nærmere 15 % verken uenig eller enig, eller at de er uenige i dette.

Til sist spurte vi kontaktlærerne om de var enige i at de, på sin skole, har en felles forståelse av hva bekymringsfullt fravær kan være:

Figur 7 - Svarfordeling på påstanden: På vår skole har vi en felles forståelse av hva bekymringsfullt fravær kan være - N= 86

87,2 % av kontaktlærerne, er enige i at på deres skole har de en felles forståelse av hva bekymringsfullt fravær er. En mindre andel er verken er uenig/ enig eller helt uenig.

5.3. Revisors vurdering – felles forståelse av bekymringsfullt fravær

Tilbakemeldinger gitt i intervju med skoleseksjonen, skolene, PPT og PHBU, samt resultater fra spørreundersøken til kontaktlærere, viser at bekymringsfullt fravær og definisjonen av begrepet, har vært på agendaen i ulike fora på skolene de siste to skoleårene. Et stort flertall av kontaktlærerne, som svarte på vår spørreundersøkelse, mener at skolene har en felles forståelse av begrepet bekymringsfullt fravær.

Vi har merket oss tilbakemeldingen fra Skolehelsetjenesten, som mener at «felles forståelse»-problematikken, og når man skal sette i gang oppfølging, er et område de mener det er et forbedringspotensiale. Vi vurderer at dette er et tema som kontinuerlig bør holdes oppe, for å sikre felles begrepsforståelse.

5.4. Rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt skolefravær – data

5.4.1. Rutine for å følge opp fravær

Sandefjord kommune har en rutine fra 2018 for oppfølging av elevers fravær, se pkt. 4.2.1. Rutinen er revidert to ganger etter august 2018, sist i august 2024.

Gjeldende versjon er forankret i ny opplæringslov som trådte i kraft 1.8.24. I ny opplæringslov § 10-6 står det at kommunen skal sørge for at elever med fravær fra opplæringen blir fulgt opp. Ifølge lovforarbeidene¹⁴ gjaldt denne oppfølgingsplikten også tidligere, men som er ulovfestet plikt. Ifølge Statsforvalteren i Vestfold og Telemark innebærer ikke lovfestingen av oppfølgingsplikten at kommunene og fylkeskommunene blir pålagt nye plikter sammenliknet med hva de hadde før august 2024.

De tre versjonene er tilnærmet like, bortsett fra den innledende teksten i siste versjon. Her står det om opplæringsloven § 10-6 og kommunens oppfølgingsplikt. Det framgår at oppfølgingen gjelder alt fravær fra første dag, men at innsatsen skal tilpasses situasjonen. Videre fremgår at vanlig sykdom ofte ikke krever tiltak, mens gjentakende eller uregelmessig fravær kan utløse behov for oppfølging. Rutinen sier også at skolen skal avdekke uheldige fraværsmønstre.

Det følger av alle rutineversjonene at skolen tidlig skal opprette samarbeid med hjemmet og evt. andre instanser, og sette inn tiltak når en elev begynner å utvikle et bekymringsfullt fravær.

Rutinene definerer *fravær* og *forsentkomming* og viser eksempler på *bekymringsfullt fravær*:

- Fravær defineres som dager eller timer en elev er borte fra skolens undervisning eller opplegg med gyldig eller ugyldig grunn, eller forsentkomming.
- *Forsentkomming* defineres som når en elev kommer til skolen/timen etter at lærer har startet dagen/timen.
- Eksempler på *bekymringsfullt fravær* kan være; mange enkeltdager/korte fraværperioder, mye fravær i tilknytning til helg/ferier (mandager og fredager), flere lange fraværperioder, mange enkelttimer, mye forsentkomming eller mange tilfeller av å måtte gå hjem fra skolen.

Rutinene gjelder fravær innenfor ett og samme skoleår. Avdelingsleder skal regelmessig, for eksempel ved hvert månedsskifte, gjennomgå sine elevers fravær med lærerne.

Punkt to i rutinen handler om hva skolene skal gjøre etter totalt 5 dagers fravær, 5 enkelttimers fravær eller 5 forsentakninger:

¹⁴ Prop. 57 L (2022-2023)

Etter totalt 5 dagers fravær, 5 enkelttimers fravær eller 5 forsentkommminger

- Skolen kontakter hjemmet, informerer om fraværet og undersøker hva som er årsaken.
- Skolen gjennomfører en kort samtale med eleven om fraværet.
- Det legges en kommentar i fraværssføring i Visma om at samtale med eleven er gjennomført og at hjemmet har blitt kontaktet, evt. også hva fraværet skyldes. Husk at foreldre har tilgang til å se disse kommentarene.

Det neste punktet i rutineene handler om hva som skal gjøres etter totalt 10 dagers fravær, 10 enkelttimers fravær eller 10 forsentkommminger:

Etter totalt 10 dagers fravær, 10 enkelttimers fravær eller 10 forsentkommminger

- Skolen kaller foreldre og elev inn til samarbeidsmøte.

Videre gir rutinen detaljerte føringer for elevens og andre instansers deltakelse i møtet. I møtet skal årsaker til fraværet drøftes, og det skal søkes å finne tiltak som kan redusere/stanse fraværet.

Rutinen gir også føringer for dokumentasjon og videre oppfølging:

- Skjema Referat fra møte med elev og foresatte vedrørende høyt fravær skal brukes.
- Referatet arkiveres og sendes til hjemmet og andre evt. deltagere i møtet.
- Det legges en kommentar i fraværssføring i Visma om at samarbeidsmøter er igangsatt.
- Det avtales oppfølgingsmøte. Her drøftes status i saken, effekten av tiltakene evalueres, og det settes ev. inn nye tiltak.
- Det avholdes regelmessige samarbeidsmøter/ev. telefonmøter til fraværet er under kontroll eller saken avsluttes.
- For alle møtene skal det skrives referat som arkiveres og sendes til hjemmet.
- Skolen kan ved ønske om bistand kontakte Kunnskap, barn og unge (KBU).

Det siste punktet i rutinen handler om hva som skal gjøres etter totalt 20 dagers fravær, 20 enkelttimers fravær eller 20 forsentkommminger:

Etter totalt 20 dagers fravær, 20 enkelttimers fravær eller 20 forsentkommminger

- Regelmessige samarbeidsmøter med referat fortsetter.
- Helsesøster/helseseksjonen og fastlege bør kobles på i saken dersom de ikke allerede er inne. Husk samtykke.
- Skolen rapporterer saken til KBU (Melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær i skolen). Ved ønske om bistand fra KBU, må det tas kontakt direkte.
- Eleven drøftes med PPT dersom disse ikke allerede er inne i saken.
- Det bør vurderes om det i saken skal opprettes IP med koordinator.

- *Man bør vurdere å henvise til BUPA eller andre aktuelle samarbeidspartnere som habilitering, Statped e.l. Skolen vurderer bekymringsmelding til barnevernet.*

Rutinen viser når det kan gjøres unntak fra rutinen:

- *Rutinen følges med mindre det er åpenbart unødvendig, f.eks. ved*
 - *dokumentert kronisk sykdom*
 - *sykehusopphold*
 - *permisjoner*
 - *opphold i institusjon*
 - *andre godt dokumenterte årsaker (her anvendes skjønn).*
 - *Alt fravær skal registreres i Visma flyt skole.*

Ifølge skoleseksjonen, skal det nå sendes melding til skoleeier for fravær som overstiger 20 dager, for elever som ikke er unntatt rutinen. I den første versjonen av rutinen stod det at fraværet skulle rapporteres til Oppvekst og kunnskap (skoleeier) uansett årsak.

Seksjonslederen forteller at rutinen er under revisjon og skal ferdigstilles i løpet av våren. Udir kommer fortløpende med skriv rundt dette temaet, og Statsforvalter har vært tydelig på at det ikke er forventet at kommunene er ferdige med alle rutiner. Seksjonsleder opplyser at rutinen og oppfølging av fravær har vært tema i samtlige rektormøter i fjor høst, med gruppearbeid. Dokumentasjon fra rektormøtene høsten 2024 bekrefter dette.

Mal - Melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær

Kommunen har en mal som skal benyttes når skolen melder til skoleeier om bekymringsfullt fravær.¹⁵ Det følger av malen at fravær anses som bekymringsfullt når det overstiger 10 % eller forholdene ellers tilsier det. Videre står det at bekymringsfullt fravær primært skal håndteres av skolen selv, men at skoleeier er ansvarlig for at kravene i opplæringsloven er oppfylt. Bekymringsfullt fravær skal derfor rapporteres til skoleeier. I meldingen skal elevens navn og fravær fylles inn, samt

- foresattes navn,
- skolens beskrivelse av fraværet,
- kontakt med eleven/ elevens beskrivelse av fraværet,
- skolens beskrivelse av samarbeidet med hjemmet,
- skolens beskrivelse av igangsatte tiltak.

¹⁵ Ved 10 eller 20 dagers fravær iht. rutinen

Skolen skal også svare på om skolen har vurdert fraværet opp mot bestemmelsene om trygt og godt skolemiljø i opplæringsloven kapittel 12, og om skolen har benyttet ordensreglementet i forbindelse med fraværet.

5.4.2. Prosjekter for samhandling i Sandefjord kommune

I intervjuene med skoleseksjonen, skolene, PPT, PHBU og skolehelsetjenesten, har vi fått informasjon om pågående prosjekter og andre relevante planer for kommunens fraværarbeid:

Plan for et trygt og godt skolemiljø

Sandefjord kommune har en plan for et trygt og godt skolemiljø.

Kommunens overordnede mål for arbeidet med skolemiljø er at «*Våre elever skal ha det bra*», og at «*Elever ved skolene i Sandefjord kommune skal ha et skolemiljø som er egnet til å oppleves som trygt og godt av den enkelte elev. Elevene skal oppleve tilhørighet, og gis trygghet til å ytre egne meninger og å si ifra på andres vegne. Skolene skal ha en nullvisjon for mobbing og krenkelser.*»

«Tenk sammen»¹⁶

«Tenk sammen» er et tverrfaglig samarbeid i kommunalområdet kunnskap, barn og unge, der samhandling på tvers av seksjoner og enheter skal gi bedre samhandling, kompetanse, verktøy og tilbud knyttet til tidlig identifikasjon og oppfølging av utsatte barn.

«Tenk Sammen» startet som et prosjekt i 2019, men er nå en fellesbetegnelse for all innsats som retter seg mot alle tjenestene på tvers av kommunalområdet Kunnskap barn og unge. «Tenk Sammen» fokuserer på samhandlingen og sammenhengen mellom tjenestene. Dette gjøres på tre nivåer:

- Individnivå - beskriver samhandlingen rundt enkeltfamilier som trenger hjelp gjennom en handlingsveileder og tilhørende verktøy.
- Tjenestenivå - beskriver organisering og samhandling mellom tjenestene, uavhengig av enkeltfamilier som trenger hjelp (f.eks. møteplasser, kretssamlinger og samhandlingsavtaler).
- Kommun nivå - skal sikre samhandling på kommunenivå slik at planarbeid, prosjekter, ledelse og koordinering styrker helhet og sammenheng i tjenestetilbudet.

«Tenk Sammen» bygger på samhandlingsmodellen BTI - Bedre Tverrfaglig Innsats. Modellen er utviklet for å forbedre samarbeidet mellom tjenester i kommunen, og inkluderer ulike verktøy og fora for samarbeid. Også internt på skolene er det opprettet ulike samhandlingsfora for skolemiljøsaker og bekymringer rundt elever, for eksempel ved fravær (skolemiljøgruppe). Skolemiljøgruppen består av skolens ledelse og aktuelle fagpersoner som for eksempel

¹⁶ Kilde: <https://www.sandefjord.kommune.no/barn-unge-familie/tenk-sammen-for-en-god-oppvekst-i-sandefjord/om-prosjektet/>

spesialpedagogisk rådgiver, helsesykepleier, miljøarbeider, sosiallærer eller lærere med en spesiell kompetanse innen skolemiljø.

Pilotprosjekt – «Styrke laget rundt eleven»

Kommunestyret har nylig vedtatt et pilotprosjekt - Styrke laget rundt eleven og sikre større grad av tilstedeværelse på skole, sak 125/24 den 21.11.24.

I dette prosjektet vil de særlig se på overgangen mellom 4. og 5. trinn. I saksframlegget vises det til Meld. St. nr. 34 (2023-2024), og at kommunen vil styrke laget rundt eleven i hovedsak ved to former for samarbeid:

- Tverrfaglig samarbeid (at ulike yrkesgrupper i skolen samarbeider godt, for eksempel miljøarbeidere, assistenter, pedagogisk-psykologisk rådgivere og helsesykepleiere).
- Tverrsektorielt samarbeid (samarbeid mellom andre tjenester i kommunen, for eksempel barnevern, barne- og ungdomspsykiatri eller kultur- og fritidsorganisasjoner).

I Sandefjord er det tverrsektorielle samarbeidet organisert gjennom samhandlingsmodellen Tenk Sammen, se over.

5.4.3. Hva mener skolene og andre instanser om rutiner, prosjekter mm.

Både rektor og avdelingsledere, på alle skolene vi besøkte, mener at kommunes rutine for å følge opp fravær er god. Det ble uttrykt at det er positivt at alle skolene har en felles rutine/ lik standard på hvordan fravær skal følges opp.

Seksjonsleder Oppvekst og Helse og enhetsleder PPT, mener at kommunen og skolen har gode og tilstrekkelige rutiner på fraværsområdet.

Psykisk helse barn og unge mener at fraværsrutinen er litt «gammel og utdatert». De har ikke vært involvert i revideringen av rutinen som skjer nå. Fagkoordinatorene i Psykisk helse barn og unge forteller at selv om skolene har den samme rutinen, så er deres erfaring at praktiseringen av rutinen er noe ulik.

Skolehelsetjenestens opplevelse er at rutinen er ulikt praktisert, og mener at den kan være ulikt integrert. Deres erfaring er at skolene leser rutinen forskjellig, og at det er ulikt hvordan skolene fordeler ansvar og involverer skolehelsetjenesten. De mener også at rutinen har noen mangler. Skolehelsetjenesten har ikke vært involvert i utarbeidelsen av rutinen, og de mener at rutinen i større grad bør revideres tverrfaglig. Videre mener de at det bør etableres en egen rutine for å forebygge og forhindre fravær.

Skolehelsetjenesten og PPT peker begge på pilotprosjekt «Styrke laget rundt eleven», som de skal være en del av, og det ser de veldig fram til. De ser for seg at her vil de samhandle i større grad og dra nytte av ulik fagkompetanse fra tidligere fraværssaker.

Både skoler og andre instanser har nevnt «Tenk sammen» som et godt tiltak/prosjekt for samhandling på tvers i oppfølgingen av utsatte barn.

5.5. Revisors vurdering – rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær

Vi vurderer at kommunen har rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær. Rutinene beskriver møtepunkter, involvering av elev og foresatte og tverrfaglig samarbeid, samt hvordan saken skal dokumenteres. Rutinen beskriver også at det skal søkes å finne tiltak som kan redusere/ stanse fraværet, og at effekten av tiltakene skal evalueres/ ev. settes inn nye tiltak. Det er positivt at kommunens rutiner for oppfølging av fravær, viser eksempler på hva bekymringsfullt fravær kan være, og gir konkrete føringer for hvordan fravær skal kartlegges og hvordan elever med bekymringsfullt fravær skal følges opp. Vi registrerer at malen for melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær, opererer med andre kriterier enn rutinen.

Skolene vi besøkte mener at kommunens rutine er god, og at det er positivt at alle skolene har en felles rutine/ lik standard på hvordan fravær skal følges opp. Vi ser at Psykisk helse barn og unge og Skolehelsetjenesten er noe kritiske til rutinen, og at de mener at praktiseringen av rutinen ute i skolene ikke er enhetlig. Skolehelsetjenesten mener også at rutinen har noen mangler, og at den i større grad bør revideres tverrfaglig. De etterlyser også en egen rutine for å forebygge mer, for å forhindre fravær.

Kommunen har etablerte flere prosjekter/ tiltak, som skal sikre samhandling på tvers av seksjoner og enheter i oppfølgingen av utsatte barn.

5.6. Oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær i praksis – data

For å få svar på hvordan kommunen følger opp elever med bekymringsfullt fravær i praksis, har vi intervjuet skoleseksjonen/ skoleeier, rektor og avdelingsledere ved seks skoler, seksjonsleder Oppvekst og helse, PPT, Psykiske helse barn og unge og Skolehelsetjenesten. Vi har også sendt en spørreundersøkelse til kontaktlærerne ved de seks skolene og en begrenset spørreundersøkelse til totalt 14 foresatte.

5.6.1. Skoleeiers oppfølging

Skoleeier opplyser at skoleeier skal sørge for at elever med fravær blir fulgt opp, men at det er skolene som følger opp enkeltsaker direkte. Skoleeier har ansvar for å lage og oppdatere rutiner for oppfølging av fravær. En tverrfaglig arbeidsgruppe skal videreutvikle kommunens rutiner på fraværsområdet, her deltar bl.a. PPT. Arbeidsgruppen ruller og går kontinuerlig, og tar møter ved behov.

Det er rektor på den enkelte skole som skal sørge for at fraværsrutinen blir fulgt, men denne oppgaven kan delegeres til avdelingsleder.

Ifølge seksjonsleder Skole har oppfølging av fravær vært tema, med gruppearbeid, i de tre rektormøtene høsten 2024.

Elevfravær ble særlig drøftet i rektormøtet 28. september 2023. Da var det en grundig gjennomgang av elevfraværet i Sandefjord kommune fra og med skoleåret 2018-2019 til og med skoleåret 2022-2023. De så på utviklingen i fraværet, ulikheter mellom kjønn, mm. I møtet var det også gjennomgang av lovteksten i ny opplæringslov, og fokus på at høyt fravær truer retten til opplæring og at totalt fravær fratar eleven retten til opplæring. Det var gjennomgang av gjeldende fraværsrutine med ekstra fokus på 5-10-15-20 dagers fravær. Lenke til gjeldende fraværsrutine ble delt i møtet og i presentasjonen som ble tilgjengeliggjort for alle rektorene i etterkant av møtet. Det var også en gjennomgang av lovteksten i ny opplæringslov, og man drøftet mulige konsekvenser av den nye loven fra skoleåret 2024-2025. Også i oppfølgingsmøtet 2. september 2024, med ungdomsskolerektorene, var skolefravær tema.

Kommunen har deltatt på samlinger om inkluderende praksis for alle skoleeiere, noe som også er relevant for skolefraværsproblematikken.

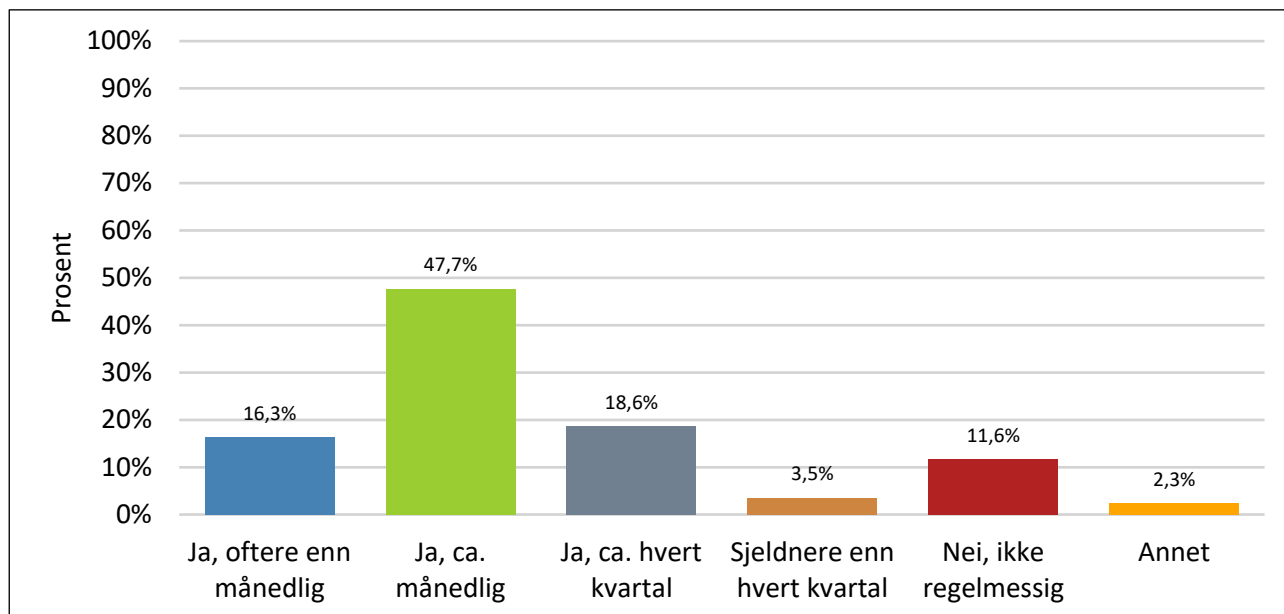
Seksjonsleder fortalte at PPT skal involveres for veiledning og drøfting av tiltak der det er behov. Andre instanser kan også involveres, jf. samhandlingsmodellen Tenk sammen.

Ifølge seksjonsleder skole, var PPT pr. september 2024 inne i 46 elevsaker vedrørende fravær. Noen av elevene er helt hjemme og har ikke oppmøte på skolen. Dette er saker som er henvist til PPT og hvor det er behov for tilpasninger utover det «ordinære». Mange flere saker kan være drøftet med PPT i tillegg.

Seksjonsleder Skole opplyser at skoleeier har vært involvert i enkeltsaker. Dette gjelder særlige komplekse saker hvor skolemiljø/skolebytte/skolefravær er tema. Skolestaben veileder og finner løsninger/tiltak sammen med skolen. Skoleeier har god erfaring med dette arbeidet.

5.6.2. Praksis i skolene

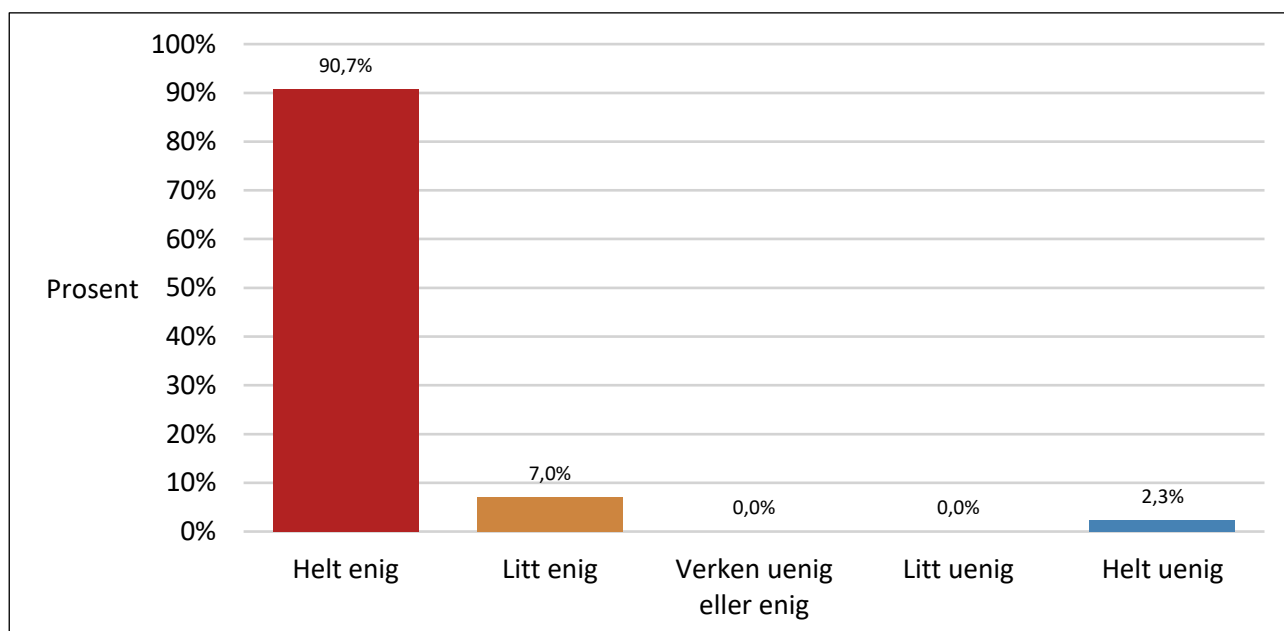
Alle skolene vi besøkte mener at kommunens rutine for oppfølging av fravær er god og at det er veldig positivt at de har en felles rutine som sikrer lik behandling og forutsigbarhet – også for foresatte. I henhold til rutinen skal avdelingsleder regelmessig, for eksempel ved hvert månedsskifte, gjennomgå sine elevers fravær med lærerne. I intervjuene på skolene, spurte vi om hvem som har ansvar for å følge med på fravær og hvordan dette gjøres. Vi registrerte at skolene har litt ulik praksis på dette, men vårt inntrykk er at det er avdelingslederne som har hovedansvaret for å følge med på fravær og ta opp dette med lærerne. På alle skolene har avdelingslederne faste trinnmøter med kontaktlærer/ fagarbeider/ ev. alle ansatte på trinnet hvor fravær gjennomgås på alle trinn. Det varierer noe hvor ofte denne gjennomgangen er.

Figur 8 - Svarfordeling på påstanden: Gjennomgår avdelingsleder fraværet til dine kontaktelever med deg regelmessig? N= 86

Svarfordelingen viser at det er variasjon i hvor ofte avdelingsleder gjennomgår fravær med kontaktlærere. Godt over halvparten (64%) svarer at avdelingsleder gjennomgår fravær månedlig eller oftere.

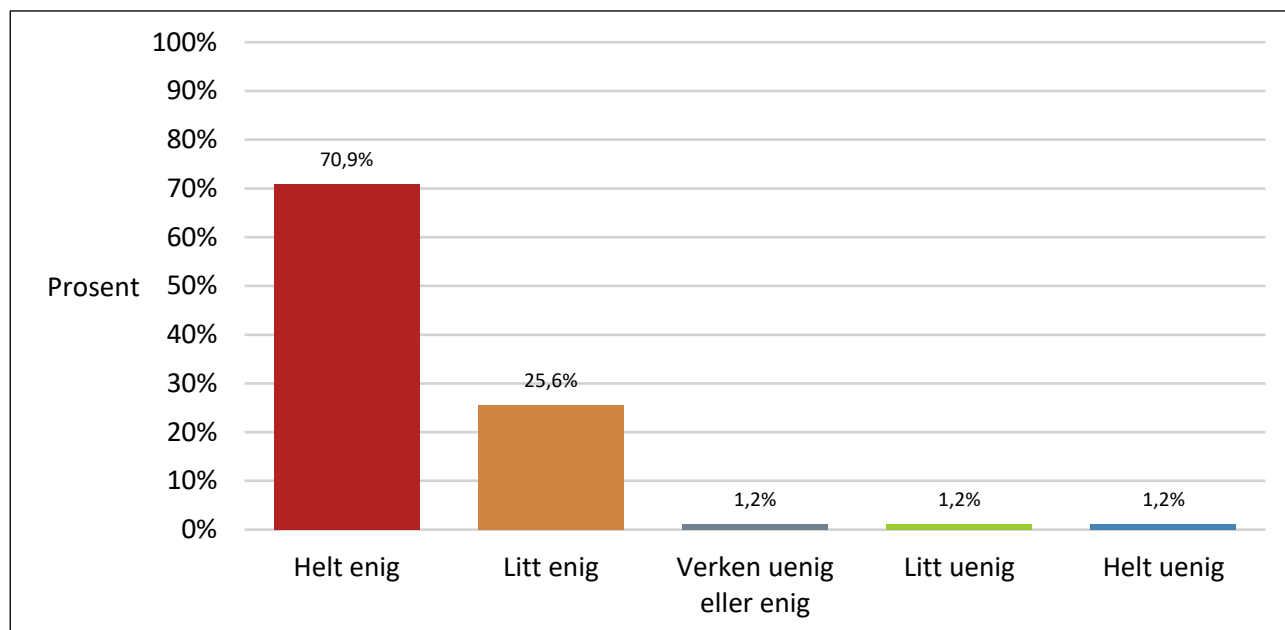
Vi ba kontaktlærerne om å ta stilling til noen påstander om oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær. Den første påstanden gjaldt hvorvidt kontaktlærerne er kjent med hvilke elever, som de er kontaktlærer for, som har bekymringsfullt fravær.

Figur 9 - Svarfordeling på påstanden: Jeg er kjent med hvilke elever, som jeg er kontaktlærer for, som har bekymringsfullt fravær- N= 86

Tilnærmet alle kontaktlærerne er kjent med hvilke elever, som de er kontaktlærer for, som har et bekymringsfullt fravær.

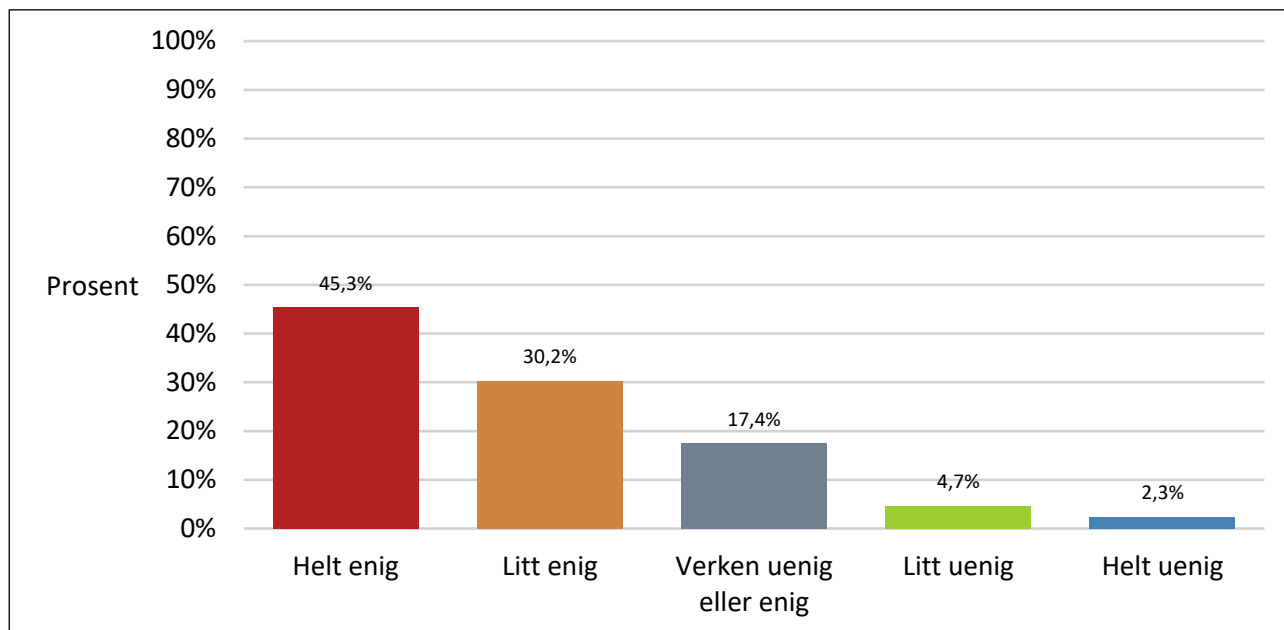
Vi spurte også om kontaktlærerne er kjent med hvilke elever som har risiko for å utvikle et bekymringsfullt fravær:

Figur 10 - Svarfordeling på påstanden: Jeg er kjent med hvilke elever, som jeg er kontaktlærer for, som har risiko for å utvikle et bekymringsfullt fravær

De aller fleste kontaktlærerne mener også at de er kjent med hvilke elever, som de er kontaktlærer for, som har risiko for å utvikle et bekymringsfullt fravær.

Det siste spørsmålet kontaktlærerne fikk gjaldt kompetanse til å fange opp elever som har risiko for å utvikle et bekymringsfullt fravær:

Figur 11 - Svarfordeling på påstanden: Jeg har kompetanse til å fange opp elever som har risiko for å utvikle et bekymringsfullt fravær - N= 86

Figur 11 viser at det er noe variasjon i svarfordelingen på påstanden om de har kompetanse til å fange opp elever som har risiko for å utvikle et bekymringsfullt fravær. Hovedandelen er likevel helt eller litt enig i påstanden.

Tidlig kartlegging av årsak – samarbeid med elev og hjem

Rektor og avdelingsledere på de seks skolene vi besøkte, mener at de har løpende oversikt over elevfraværet. Visma gir automatisk varsel til kontaktlærer etter fem timer eller fem dagers fravær per elev, så de mener det er lett å følge med.

Alle skolene vi besøkte sier at de følger rutinen ved fem dagers fravær. De kontakter hjemmet, informerer om fraværet, undersøker hva som er årsaken og gjennomfører en kort samtale med eleven, iht. rutinen. Dette blir kort dokumentert i Visma.

Det oppleves som en utfordring på alle skolene at foresatte tar barna ut av skolen for ekstra ferietur, religiøse høytider mm, selv om de ikke får innvilget permisjon. Det oppleves som om det er lavere terskel for å bli hjemme nå, sammenliknet med før covid. Flere nevnte at det kan være krevende for skolene å finne årsaken til fraværet og de mest effektive tiltakene, da eleven ofte har et sammensatt strev. Det ble også sagt at det kan være vanskelig å skille mellom sykdom og skolevegring.

Alle skolene mener at de i stor grad har tett og god kontakt med eleven og foresatte, og at det er viktig og forebyggende med en god relasjon. De jobber med å finne individuelle tiltak som skal være best for den enkelte elev med fraværproblematikk.

Vi ba kontaktlærerne ta stilling til en del påstander omkring oppfølging av elever med fravær:

Påstand - oppfølging av fravær etter 5 dagers fravær	Gjennomsnitt	N
Jeg kontakter hjemmet og informerer om fraværet	4,36	86
Jeg undersøker hva som er årsaken til fraværet	4,72	86
Jeg gjennomfører en kort samtale med eleven om fraværet	4,13	86
Jeg registrerer i Visma Flyt at samtale med eleven er gjennomført, at hjemmet har blitt kontaktet og evt. årsaken til fraværet.	3,04	86

Tabell 16 – Spørreundersøkelse til kontaktlærere - Gjennomsnittscore på påstander om oppfølging av fravær etter 5 dagers fravær – Svar skala: N= 86

Hovedandelen svarer at de kontakter hjemmet og informerer om fraværet (score 4,36 av 5 (5 = helt enig) og at de gjennomfører en kort samtale med eleven om fraværet (score 4,13 av 5).

Tabellen viser også at de aller fleste undersøker hva som er årsaken til fraværet (gjennomsnittsscore 4,72 av 5).

Det er noe lavere score når det gjelder registrering av samtaler mm i Visma (score 3,04 av 5). Tilbakemeldinger gitt i kommentarfeltet viser at enkelte ikke registrerer i Visma, men i andre passordsikrede områder. Det er flere som skriver at de registrerer i «Sikker sak» i Teams.

Vi har stilt kontaktlærerne noen spørsmål rundt fraværsoppfølgingen etter ti dager. Svarene følger av tabellen under:

Påstand - oppfølging av fravær etter 10 dagers fravær	Gjennomsnitt	N
Jeg / avdelingsleder kaller inn foreldre og elev inn til samarbeidsmøte	4,35	72
Ved behov kalles helsesøster, PPT eller andre inn til møtet.	4,40	72
I møtet drøftes årsaken til fraværet, og det søkes å finne tiltak som kan redusere/ stanse fraværet.	4,70	72
Referat arkiveres og sendes hjemmet og ev. andre deltakere.	4,61	72
Jeg / avdelingsleder registrerer i Visma Flyt/ Websak at samtale med eleven er gjennomført, at hjemmet har blitt kontaktet og evt. årsaken til fraværet.	4,35	72

Tabell 17 - Spørreundersøkelse til kontaktlærere - Gjennomsnittscore på påstander om oppfølging av fravær etter 10 dagers fravær – Svar skala: N= 72

Tabellen viser at fraværsrutinen i stor grad (score 4,35) etterleves etter 10 dagers fravær.

Kontaktlærerne fikk også spørsmål rundt fraværsoppfølgingen etter 20 dager:

Påstand - oppfølging av fravær etter 20 dagers fravær	Gjennomsnitt	N
Avdelingsleder rapporterer saken til KBU (Skoleeier)	4,89	47
Regelmessige samarbeidsmøter med referat fortsetter.	4,72	47
Helsesøster/ helseseksjonen og fastlege blir koplet på, dersom de ikke allerede er inne.	4,24	47
Eleven drøftes med PPT, dersom disse ikke allerede er inne i saken.	4,15	47
Det vurderes om det i saken skal opprettes IP med koordinator.	3,53	47
Det vurderes å henvise til BUPA eller andre aktuelle samarbeidspartnere.	4,14	47
Bekymringsmelding til barnevernet vurderes.	3,63	47

Tabell 18 - Spørreundersøkelse til kontaktlærere - Gjennomsnittscore på påstander om oppfølging av fravær etter 20 dagers fravær – Svar skala: N= 47

Også denne tabellen viser at rutinen i stor grad følges. Lavest score får påstandene om vurdering av IP (Individuell plan) og bekymringsmelding til barneverntjenesten.

Ved mer enn 10 og 20 dagers fravær skal det, ifølge fraværsrutinen, gjennomføres samarbeidsmøter, referatet skal skrives og arkiveres i Websak og sendes til hjemmet og eventuelt andre deltagere i møtet. Skolene forteller at samarbeidsmøter (med skolen, foresatte, ev. elev og ev. andre instanser) gjennomføres både ved 10 og 20 dagers fravær, med unntak av en skole som ikke gjennomfører ved 10 dager. Denne skolen ringer i stedet hjem ved 10 dager, og mener det er tilstrekkelig, de vil ikke «ha møte bare for å ha møte». Skolen skriver referat fra telefonsamtalene, som arkiveres i Websak. Det er avdelingslederne som har ansvar for å arkivere i WebSak, da lærerne ikke har tilgang til dette systemet.

Tverrfaglig samarbeid og helhetlig oppfølging ved behov

Skolene mener at samarbeidet med andre instanser fungerer godt, og har stadig blitt bedre. Alle skolene trekker frem samarbeidet med PPT som særlig godt. Hver skole har faste kontaktpersoner hos PPT, som det er lett å få kontakt med og de har ikke ventetid. Om det er risiko for skolevegring, får skolen raskt hjelp av PPT, disse sakene har høyest prioritet hos PPT.

Hver skole har også fast helsesykepleier tilgjengelig. Helsesykepleier kan bistå med blant annet familieveiledning, som de mener kan være et nyttig tiltak, da elevene ofte kan ha sammensatte problemer.

Skolene trakk også frem at samarbeidet med helsesykepleier, psykisk helse barn og unge, veiledningstjenesten, barneverntjenesten og habiliteringstjenesten fungerte godt.

De to ungdomsskolene vi besøkte påpekte at Tenk-sammen-møtene var særlig nyttige møter for tverrfaglig arbeid med de tunge sakene. Det er bra å få perspektiver og innspill fra andre, som ikke har «skolehatten» på.

Pedagogisk-Psykologisk tjeneste (PPT)

PPT består av 26 ansatte, som alle er mye ute i skolene. PPT er organisert i to arbeidslag. Det betyr at det ikke er kun én fast PP-rådgiver per skole, fordi det erfaringsmessig ble for sårbart. De er heller 3-4 i team. PPTs organisering i team gjør at de kan ta med seg erfaringer mellom skolene.

Leder av PPT beskriver tjenesten som kompetent, med spisskompetanse på blant annet fravær. De samarbeider med andre kommunale tjenester, Statped og spesialisthelsetjenesten.

PPT arbeider både individrettet og på systemnivå. På systemnivå tilbyr de skolene kurs og webinarer om fraværproblematikk, kartlegging og oppfølging, og foreldreveiledningskurset Circle of Security. PPT har årlige dialogmøter med alle skolene (en og en skole) på høsten, her er også fravær på agendaen. Formålet med dialogmøtene er å få oversikt over hva den enkelte skolen trenger fra PPT.

PPT og skoleseksjonen har laget en sjekkliste som skal brukes ved bekymring for elever. Her beskrives mange oppgaver som skal utføres, og det er tydelig hvem som har ansvar for hva. Sjekklisten er også relevant for skolefravær. PPT har også utarbeidet flere hjelpedokumenter til skolene, bl.a. til elevsamtaler og foreldresamtaler.

PPT prioriterer å være spesielt raske på i skolefraværssaker. De chater løpende med skolene på Teamsplattformen, og har lav terskel for å ta kontakt om de mener det er grunn til det. Det utarbeides gjerne hyppige sakkyndige vurderinger i skolefraværssakene, som oftest hver 3. – 6. måned, og de har regelmessige drøftinger av konkrete fraværssaker internt.

PPT forteller at de i enkeltsaker gjerne koples på etter 10 timers/ dagers fravær. I det samarbeidsmøtet gir PPT råd om videre oppfølging. PPT skriver innkalling og referat fra møtene, som går inn i websak. Tiltaksloggene skolene skriver skal ligge i sikker sak, der lærerne har tilgang.

Begge mener at kommunen og skolen har gode og tilstrekkelige rutiner på fraværsområdet. De sier samtidig at skolenes arbeid på området varierer, men at alle skolene i stor grad er flinke. Satsingen på Inkluderende praksis og Tenk sammen har også vært nyttig.

Ved skifte av skoleledelse inviterer PPT seg inn for å etablere et godt samarbeid.

Det som særlig gjør oppfølgingen vanskelig, er dersom relasjonene mellom skole og barn/foreldre ikke er bra. Når tilliten er borte, er det vanskelig å jobbe godt. PPT kan da megle og bygge bro.

Begge mener at man i Sandefjordskolen er gode på å registrere fravær. Det kan være veldig mange årsaker til skolefravær, og de er gjerne sammensatte. I tillegg til sykdom og ferier har de bl.a. skolevegring, skolenekting og skulk. De tror også at terskelen for å holde elevene hjemme fra skolen er for lav. I barnehagen er man en «god forelder» dersom man holder barnet hjemme, det må selges inn at dette er annerledes på skolen.

Begge mener at samarbeidet innad i kommunen, på tvers, fungerer veldig bra. PPT samarbeider særlig tett med skolehelsetjenesten.

Selv om det er mer fravær på ungdomskolen enn på barneskolen, mener begge at det jobbes bra med denne problematikken både i barne- og ungdomsskolen. Arbeidet med oppfølging fungerer best når rektor og avdelingsleder er «på». Det er noe ulike kulturer og oppfatninger av hvor langt skolens ansvar går, men de skolene som strekker seg lengst, lykkes best.

Generelt er PPT nå tidligere inne en før. Det skjer aldri lenger at de får beskjed om at en elev ikke har vært på skolen på lenge. I dag skjønner skolen at de har ansvar for å få elevene på skolen, og er flinkere til å tilrettelegge. Barneskolen kobler PPT på tidlig, ofte er det da først snakk om veiledning. På ungdomskolen kobles PPT på etter 10 dager, dersom de allerede er inne i saken. Når de ikke er inne i saken kobles de gjerne på etter 20 dager, det oppleves for sent. Begge kunne ønske at det gikk frem av kommunens rutine at PPT skal kobles på tidligere, både i et forebyggende perspektiv, men også fordi de er en nøytral part, som kan lykkes bedre med å høre eleven, enn skolen. De kan dempe eventuell konflikt med elev/foresatte, da de har unik kompetanse på kartlegging og samarbeider med andre aktører som kan kobles på. På ungdomsskolen kommer PPT gjerne inn først når skolen trenger sakkyndig vurdering.

Det er en utfordring at begynnende vansker fra elever, som er på skolen, ikke alltid tas tilstrekkelig på alvor. Skolen ser ikke alltid utfordringen så lenge eleven er på skolen. Det er også bekymring for elever som er på skolen, men som «flakser rundt», og ikke følger undervisningen. F.eks. er noen på do halve timen i omtrent hver time.

Rådgiverne mener samarbeidet med skolen fungerer godt, det er god kontinuitet i samarbeidsmøtene. Samarbeidet med skolene fungerer nesten alltid bra, men andre kommunale instanser mener de at til tider bidrar for lite. Det virker ikke som en fordeling av tjenester fra disse instansene er rettferdig fordelt. Fravær i seg selv tilsier jo ikke noen hjelpepakke (andre elever har kanskje IP – individuell plan). Det er god kontinuitet i samarbeidsmøtene. Andre instanser er kreative på tiltakssiden, og tenker f.eks. på kreative aktiviteter og at eleven må komme seg litt ut. I Stokke og Andebu flyter det kanskje litt ekstra godt på tvers, det kan virke som om de har tradisjon for å være mer «sammen om ungdommen». Også samarbeidet med politiet er godt.

Begge rådgiverne mener det er behov for en tjeneste, som kan gi praktisk hjelp hjemme hos foreldrene, ikke bare veiledning. Fraværet i skolen har stabilisert seg etter korona, men psykisk helseproblemer er ofte en kompleks årsak til bekymringsfullt fravær. De tyngste fraværssakene har alle planer, og PPT gir seg ikke selv om fraværet blir langvarig. F.eks. er det møter hver 14. dag eller hver 4. uke. Skolene gjør sitt beste ut fra tilgjengelige ressurser. Likevel mener de at skolene når et metningspunkt hvis for mange elever sliter med fravær. Det har likevel vært en positiv utvikling, skolene er kreative og gir ikke opp. De mener at en mer helhetlig innsats og forebyggende tiltak, som fritidstilbud og mestringsarenaer, er nødvendig.

PPT sier at de «slipper» ingen fraværselever, men erkjenner at det nok kan være at foresatte opplever det slik. Det er ikke mange Sandefjordselever som er hjemme uten at PPT vet om dem. PPT tror kanskje at skolene kan glippe litt i oppfølgingen av de elevene som har vært veldig lenge hjemme, men PPT pusher på skolene her. Man prøver å strekke seg, bl.a. når det er ønske om skolebytte, men det hjelper ikke alltid. Det virker å være færre misfornøyde foresatte nå sammenliknet med tidligere.

Psykisk helse barn og unge (PHBU)

PHBU har 20 stillinger og består av enhetsleder og to team i tillegg til mottak:

- I barneteamet (0-12 år) har de familieterapeuter, PMTO-terapeuter og psykolog.
- I ungdomsteamet (12-18 år) har de ungdomskonsulenter, psykolog, rusteam og oppsøkende ungdomstjeneste (OUT).

Enhetsleder forteller at PHBU jobber med ungdom og barn og deres familier der barna har strev og vansker innenfor psykisk helse. Dette er ikke vedtaksfestede tiltak, men frivillige lavterskel tilbud, for de som har betydelige psykiske vansker.

Fagkoordinator i barneteamet forteller at de opplever at skolene er opptatt av bekymringsfullt skolefravær, og å komme tidlig inn. De har kontaktpersoner ut mot skolene, jf. Tenk- sammen modellen. Tidligere var det mest på ungdomsskole- og videregående nivå fraværet oppsto, men nå ser de at både i barneskole og til og med barnehagen, kan det komme saker hvor barn strever med fravær. PHBU mener at utfordringene med fravær er økende. De jobber mye med å finne årsaken til fraværet. Det kan dreie seg om familiedynamikk, psykisk uhelse, om barnet trives på skolen, mestring, mobbing, vanskelig relasjon til lærere m.m. Informasjon om hendelser gjennom sosiale medier kan medføre at ungdommene holder seg borte fra skolen.

Fagkoordinator på barnetrinnet forteller også at det varierer fra skole til skole hvor godt de jobber og hvor tidlig PHBU blir koplet på. Hun mener det kan være mange årsaker til det. Det kan være ny rektor, ny avdelingsleder, nye kontaktlærere, nye elever som man skal bli kjent med. Så noen ganger kan det ta litt lengre tid før de kommer på banen, og noen ganger opplever de å komme i kontakt med familier, som er ganske fortvilet over at de ikke har fått hjelp. Noe av det de da kan

bidra med, er å opprette kontakt mellom foreldre og skole igjen, så de kan jobbe med skolefraværproblematikken igjen.

PHBU forteller at som oftest blir de involvert i samkonsultasjon, der tematikken skolefravær kan være en del av sakskomplekset. I skolefraværssaker er skole og PPT aktuelle samarbeidspartnere, og de deltar i samarbeidsmøter. De forteller at samarbeidet med skolene i stor grad er veldig godt. De fremhever Tenk-sammen-modellen, som en veldig god plattform for samhandling.

For elever som har vært lenge borte fra skolen, kan eksponeringsterapi være en del av behandlingsforløpet. Dette gjør de i samarbeid med skolen, skolen blir informert og det lages en plan – de bygger «stein for stein». De trekker fram at det er kjempeviktig at det da er lærere der som jobber med en god relasjon til eleven for å skape trygghet.

De vi har intervjuet mener at elever i all hovedsak blir fulgt opp på en god måte, det er tiltak og det er hjelp å få. Det ble imidlertid uttrykt at det er viktig å komme tidlig inn, så det ikke vokser seg stort, for da er det vanskeligere. Men de ser også at det er noen barn, som er ganske minimalt på skolen, til tross for at det er jobbet fra veldig mange kanter for å få de tilbake. Det ble uttrykt at det gjenstår litt jobbing for å hjelpe alle godt nok, men veldig mange får veldig god hjelp og kommer tilbake på skolen.

Skolehelsetjenesten

Vi har intervjuet enhetsleder Skolehelsetjenesten, avdelingsleder for skolehelsetjenesten i barneskole og fagkoordinator for skolehelsetjenesten i ungdomsskole.

Skolehelsetjenesten har 40 ansatte, hvorav 37 er helsesykepleiere. Hver skole har sin faste helsesykepleier, noen har ansvar for flere skoler. Skolehelsetjenesten har et rekrutteringsproblem, og de uttrykker at mangel på kontinuitet av helsesykepleiere i skolehelsetjenesten påvirker samarbeidet og tilbudet på skolene det gjelder. Ingen skoler står uten helsesykepleier, men tilbudet innskrenkes betraktelig for eleven, familien og lærere ved lite tilstedeværelse av helsesykepleier, og da blir det også liten mulighet til å delta på møter.

Helsesykepleierne har et ønske om å involveres tidligere - de ønsker å bli involvert før det har blitt fravær. Rutinen handler om et allerede oppstått fravær. Når det først har oppstått et fravær blir helsesykepleier involvert, men skolehelsetjenesten erfarer at det er ulikt hvordan skolene involverer skolehelsetjenesten. Noen skoler har sos.ped.-møter ukentlig og involverer helsesykepleier. Da får helsesykepleier et innblikk i de elevene det er bekymring for. De som ikke deltar fast på møtene, får ikke den samme oversikten. Det er også foreldre, som ikke samtykker i at skolehelsetjenesten skal involveres. I slike tilfeller kan skolehelsetjenesten være med å drøfte saken anonymt, og gi råd ut fra det.

Skolehelsetjenesten opplever at de jobber godt med skolen og foresatte, når de blir involvert. Helsesykepleier kan da bidra med både det forebyggende arbeidet på skolen og foreslå tilrettelegging og veiledning både til lærer og foreldre. Skolehelsetjenesten kartlegger hva som skal til for å få barnet tilbake og hva barnet trenger. Dersom det er utfordringer på hjemmearenaen, har skolehelsetjenesten god kompetanse på dette området.

Enhetsleder mener at rutinen tar for lett på langvarig somatisk/ kronisk sykdom, som kan være en årsak til fraværet. Det blir bare kategorisert som et godkjent fravær, men det er stor fare for at kroniske sykdommer fører til langvarig fravær og «dropout», og hun mener at her bør det i større grad jobbes for skolenærvær.

Skolehelsetjenesten opplever at det er en positiv utvikling i samarbeid med andre instanser. De er med i en samarbeidsgruppe med PPT, og de har klare rutiner på samarbeid i forhold til PHBU. I tillegg har de et godt samarbeid med fysio- og ergoterapitjenesten i kommunen, i saker hvor det er behov for de tjenestene. De nevner også Tenk-sammen-samarbeidet, som oppleves positivt, hvor flere koples på for sammen å se helheten. Dette samarbeidet gjør at de blir kjent med hverandres tjenester, og kan tenke samhandling i mye større grad. De ser også fram til arbeidet med pilot-prosjekt «Laget rundt eleven».

Overganger for sårbare elever

Alle vi snakket med, både skoleeier, skolene, PPT, Psykisk helse barn og unge og Skolehelsetjenesten forteller at kommunen har skriftlige overgangsrutiner fra barnehage til skole, fra 2. til 3. trinn, fra 4. til 5. trinn, fra 7. til 8. trinn og fra 10. trinn til vgs. I sistnevnte overgang kobles fylkesPPT på. I alle overgangene går man gjennom alle de sårbare elevene. Ifølge PPT er overgangsrutinene ganske tekniske, men det er helt bevisst, for å gjøre oppfølgingen mer konkret.

Rådgivere i PPT mener at systemet for samarbeid fungerer godt, og at alle involverte strekker seg veldig langt. Kommunens rutiner følges på dette området, og PPT involveres når det er naturlig.

Leder PPT nevner også at kommunen har tverrfaglige samarbeidsgrupper som ser særskilt på de sårbare barna. Dette kom i stand som følge av kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, og er en nasjonal satsing. Det er tre hovedaktører her: PPT, skole og barnehage. Tanken bak dette er at kommunene skal få mer ansvar og Statped mindre. Sandefjord har definert at de vil se særskilt på overganger i dette samarbeidet.

Tiltak og evaluering av tiltak – undersøkelser i enkeltsaker

Vi spurte alle skolene om i hvilken grad skolen følger opp elever med bekymringsfullt fravær på en god måte. Alle skolene mener at de i stor grad følger opp, og søker å finne tiltak for å redusere/ stanse fraværet, og at de jobber hardt for det. Det er maks en håndfull elever som man ikke får på skolen over tid. Da er alt prøvd. Men disse elevene gis ikke opp, det innkalles fortsatt til møter og man jobber på.

En av skolene vi besøkte trakk fram at de har et stabilt personale med lite turn over, noe de ser på som en stor styrke i fraværarbeidet. En annen skole har høy lærertetthet, ca 13-14 elever per kontaktlærer, noe de så på det som en fordel i fraværarbeidet.

Vi spurte skolene om de har elever med skolevegring nå, og som ikke er på skolen.

Ved noen av barneskolene vi besøkte, forekommer det noe skolevegring, men det er ingen elever som er helt borte fra skolen.

Den ene ungdomsskolen vi besøkte, svarte at det er veldig få - kanskje ingen, av elevene med høyt fravær nå, som skyldes skolevegring eller at de skulker skolen. Det er gjerne en helsegrunn, ofte med sammensatt årsak.

Den andre ungdomsskolen vi besøkte har noen elever som ikke er på skolen, men av ulike årsaker, både langvarig sykdom, psykisk strev (inkludert skolevegring) og skulk. De forteller at det er en stor rigg med ulike tiltak, rundt de elevene som ikke kommer på skolen. Skolen forteller at de jobber kontinuerlig med å holde fravær fremme.

Stikkprøver - Undersøkelse enkeltsaker

I forbindelse med intervjuene på de seks skolene – fire barneskoler og to ungdomsskoler, ba vi om tall på hvor mange elever med bekymringsfullt fravær skolen følger opp per i dag¹⁷, hvor mange av sakene som PPT er involvert i og hvor mange av disse elevene som hadde et bekymringsfullt fravær foregående skoleår. Tallene er presentert samlet for barneskolene og ungdomskolene på neste side:

Barneskolene (Melsom, Gokstad, Byskolen, Høyjord)	Sum Barneskolene	%-andel av alle elever ved skolene
Hvor mange elever med bekymringsfullt fravær følger skolen opp per i dag? (med tiltak/ jevnlig samarbeidsmøter mm)	23	2,4 %
- Hvor mange av disse elevene/ sakene er PPT eller andre enn skolen involvert i?	17	
- Hvor mange av disse elevene hadde et bekymringsfullt fravær også foregående skoleår (23/24)?	11	

Tabell 19 - Tall for barneskolene

¹⁷ Per desember 2024

Ungdomsskolene (Stokke og Bugården)	Sum ungdomsskolene	%-andel av alle elever ved skolene
Hvor mange elever med bekymringsfullt fravær følger skolen opp per i dag? (med tiltak/ jevnlig samarbeidsmøter mm)	66	9,2 %
- Hvor mange av disse elevene/ sakene er PPT eller andre enn skolen involvert i?	37	
- Hvor mange av disse elevene hadde et bekymringsfullt fravær også foregående skoleår (23/24)?	35	

Tabell 20 - Tall for ungdomsskolene

Tabellene viser at de to ungdomsskolene har en større andel elever med bekymringsfullt fravær (9,2 %), som de følger opp, sammenlignet med de fire barneskolene (2,4 %). PPT er involvert i 74 % av fraværssakene på barneskolene inneværende skoleår, mens PPT er involvert i 56 % av fraværssakene på ungdomsskolen inneværende skoleår.

På hver skole hadde vi en muntlig gjennomgang av noen av disse enkeltsakene (ca 5 på hver skole), med bistand fra rektor og avdelingsledere. Vi tok utgangspunkt i kommunens rutine for oppfølging i fravær, for å undersøke om skolene, i de enkelte saker, har fulgt rutinen fra fravær oppstår, og om skolene har fulgt opp sakene videre i tråd med rutinen. Skolene fortalte om de enkelte sakene, og viste oss eksempler på hvordan de har dokumentert samtaler, samarbeidsmøter, tiltakslogg mm i tråd med rutinen/ egne tilpassede systemer i Visma flyt, WebSak, excel-ark, «Sikker sak» i Teams mm. I mange av de kompliserte sakene, så vi at var dokumentert tiltakslogg med evaluering, uten at vi gikk grundig inn i dette.

Av utfordringer som ble nevnt fra skolene, vil vi trekke fram:

- Sykefravær blant ansatte fører til mindre kontinuitet, og det er en utfordring overfor de sårbare barna. Det er vanskelig å skaffe lærervikarer. Det er gjerne de sårbare barna som har mye fravær.
- Hvordan skal hjemmeundervisning ev. rigges ved vegring, hva kan kreves av lærerne?
- De ser en økning av elever med reguleringsutfordringer, og disse er sårbare for å få fravær.
- Flere foreldre strever med å sette grenser for barna sine. Tilbud om COS¹⁸-kurs (foreldreveiledningskurs fra helsesykepleierne) er til hjelp for skolen (lærerne).
- Personvern kan hindre overføring av viktige opplysninger ifm overganger, når foreldre ikke ønsker at informasjon skal deles.
- Kommunikasjonsvansker både praktisk og faktisk knyttet til tospråklige elever.

¹⁸ COS – Circle og Security

- *Det er mange kronisk syke elever (ev med helseutfordringer) som har mye fravær, og det kan være vanskelig å vite hvor mye man skal pushe disse elevene.*

Dokumentasjon oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær

Som nevnt tidligere praktiseres dokumentasjonen ulikt på skolene. Flere skoler ga uttrykk for at dokumentasjon knyttet til oppfølging kunne blitt enda bedre. Alle skolene ga uttrykk for at det er liten plass i Visma til notater, som gjør at skolene i tillegg må ha andre systemer for dokumentasjon. Notater i Visma ligger åpent for foresatte, og er derfor ikke, slik systemet er nå, et egnet sted for all dokumentasjon. Fem av seks skoler har i tillegg til Visma laget egne systemer for oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær. Noen bruker excel-ark og de fleste skolene legger dokumentasjon i «Sikker sak» i Teams i tillegg til WebSak. Det ble nevnt at det er tryggere at dokumentasjonen ligger i «Sikker sak», enn Visma, av hensyn til personvernet til den enkelte elev. En skole bruker ikke Sikker sak ved siden av Websak, og har ikke noe system for dokumentasjon og vurderinger, de sier de «må huske alt». De sier at de ikke tør å dokumentere på papir pga personvern. Det at lærerne ikke har tilgang i WebSak, ble også nevnt som en utfordring.

Vi fikk også inntrykk av at det kan være vanskelig å sortere dokumentasjonen rundt elever med sammensatte vansker, f.eks. spesialpedagogisk hjelp, skolemiljø- og fraværsutfordringer.

5.6.3. Foresattes erfaringer

Vi sendte en anonym spørreundersøkelse til totalt 14 foresatte til barn med bekymringsfullt fravær ved fem skoler, og fikk 9 svar (64 %). Tre av de som svarte har barn på 1. – 4. trinn og 6 av de som svarte har barn på 8. – 10. trinn. Ingen foresatte, som svarte, representerte 5. – 7. trinn. På en påstand svarte en respondent på to svaralternativer, disse svarene er ikke med i oppsummeringen vår nedenfor.

Dette er en begrenset undersøkelse, og vi kan derfor ikke si at svarene er representative for gruppen foresatte til elever med bekymringsfullt fravær.

Syv av de ni foresatte, som har svart, mener at skolen, og ev. andre påkoblede instanser, i stor grad har fulgt opp deres barns fravær på en god måte. Fire av åtte foresatte er helt eller ganske enig i at skolen undersøkte årsaken til fraværet tidlig. To er verken enig eller uenig, og to er ganske uenig i dette. Syv foresatte er helt eller ganske enig i at skolen har et tett samarbeid med barnet, mens to er helt eller ganske uenig i dette. Åtte av ni foresatte mener at skolen har et tett samarbeid med dem som foresatte.

De foresatte var jevnt spredt fra ganske uenig til helt enig i synet på hvor rask skolen var med å iverksette tiltak for å forebygge ytterligere fravær og om skolen jevnlig har evaluert tiltakene og satt inn nye tiltak ved behov. Tre av de foresatte mente at samarbeidet med andre instanser i liten eller svært liten grad har fungert, mens fem foresatte mente at det i stor grad har fungert godt. En var nøytral.

5.7. Revisors vurdering – oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær i praksis

Skoleeier skal sørge for at elever med fravær blir fulgt opp, men det er skolene som følger opp enkeltsaker direkte.

Basert på intervjuer, spørreundersøkelser og stikkprøvekontroll, vurderer vi at skolene i stor grad følger rutinen ved å kontakte hjemmet etter fem dagers fravær, og tidlig undersøker hva som er årsaken til fraværet.

Vi vurderer også at skolene i stor grad har et tett samarbeid med både eleven og foresatte i disse sakene.

Kommunen har tilrettelagt for et tverrfaglig samarbeid rundt elever med bekymringsfullt fravær, gjennom ulike møtepunkter. PPT, PHBU og Skolehelsetjenesten mener også at samarbeidet med skolene i stor grad fungerer godt. «Tenk-sammen»-modellen framstår som en særlig god plattform for samhandling.

Når det gjelder kravet til tidlig iverksetting av tiltak, så er vårt hovedinntrykk at skolene vi besøkte i stor grad prøver å finne gode tiltak, og dersom tiltakene ikke fungerer, så prøver de andre tiltak. Vi vurderer imidlertid at vi ikke har et tilstrekkelig grunnlag for å si noe om kvaliteten på dette arbeidet.

Både PPT, PHBU og Skolehelsetjenesten, mener at det varierer hvor godt skolene jobber med å følge opp elever med bekymringsfullt fravær, og også hvor tidlig de blir koplet på i sakene. De vurderer at de har mye å bidra med, og spesielt helsesykepleierne har et ønske om å involveres tidligere, gjerne før det har blitt fravær.

Alle vi snakket med mente at ressurssituasjonen på og rundt den enkelte skole, også påvirker hvor godt det jobbes med oppfølging av fravær.

Flere skoler ga uttrykk for utfordringer knyttet til dokumentasjon av fraværsarbeidet. Det er både er liten plass i Visma til notater, og skolene bruker flere ulike systemer, som ikke står i rutinen, for dokumentasjon. At en skole mener at de ikke har noe system for dokumentasjon og vurderinger, og derfor må huske alt, er svært bekymringsfullt.

5.8. Konklusjon problemstilling 2

Har kommunen rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær?

Kommunen har rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær. Kommunens rutine for oppfølging av fravær viser eksempler på hva bekymringsfullt fravær kan være, og gir konkrete føringer for hvordan fravær skal kartlegges, og hvordan elever med bekymringsfullt fravær skal følges opp. Rutinen beskriver møtepunkt, involvering av elev og foresatte, tverrfaglig involvering og at det skal søkes å finne tiltak som kan redusere/ stanse fraværet og iverksetting/

evaluering av disse. Rutinen viser også hvordan oppfølgingen skal dokumenteres. Vi har imidlertid registrert at malen for melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær, opererer med andre kriterier enn rutinen. Vi mener det bør være samsvar mellom rutine og mal.

Skolene vi besøkte mener at kommunens rutine er god, og at det er positivt at alle skolene har en felles rutine/ lik standard på hvordan fravær skal følges opp. Psykisk helse barn og unge og Skolehelsetjenesten er noe mindre fornøyd med rutinen, og de mener også at praksisen ved skolene ikke er enhetlig.

Kommunen har etablerte flere prosjekter/ tiltak, som skal sikre samhandling på tvers av seksjoner og enheter i oppfølgingen av utsatte barn.

Når det gjelder felles forståelse av bekymringsfullt fravær, mener et stort flertall av kontaktlærerne, på skolen vi besøkte, at de har en felles forståelse av begrepet. Skolehelsetjenesten mener imidlertid at dette er et område med forbedringspotensiale. Vi vurderer at dette er et tema som kontinuerlig bør holdes oppe, for å sikre felles begrepsforståelse.

I hvilken grad etterleves rutiner og tiltak i praksis?

Vi mener at rutiner og tiltak for oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær i stor grad etterleves i praksis.

Vårt hovedinntrykk er at skolene vi besøkte i stor grad prøver å finne gode tiltak tilpasset den enkelte elev, og dersom tiltakene ikke fungerer, så prøver de andre tiltak. Vi har imidlertid ikke et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere kvaliteten på skolenes arbeid, pga. vår begrensede kontroll på området.

Tilbakemeldinger gitt av PPT, PHBU og Skolehelsetjenesten, tyder på at det varierer fra skole til skole, hvor godt elever med bekymringsfullt fravær blir fulgt opp, og også hvor tidlig de blir koplet på i sakene. Ressurssituasjonen på og rundt den enkelte skole, kan også påvirke hvor godt det jobbes med oppfølging av fravær.

Kommunen har tilrettelagt for et tverrfaglig samarbeid rundt elever med bekymringsfullt fravær, gjennom ulike møtepunkter. Både skolene, PPT, PHBU og Skolehelsetjenesten mener at det tverrfaglige samarbeidet fungerer godt. «Tenk-sammen»-modellen framstår som en særlig god plattform for samhandling.

Når det gjelder dokumentasjon av fraværsarbeidet, har vi registrert at flere skoler ga uttrykk for utfordringer knyttet til dette. Det er både liten plass i Visma til notater, og skolene bruker flere ulike systemer, som ikke står i rutinen, for dokumentasjon. At en skole mener at de ikke har noe system for dokumentasjon og vurderinger, og derfor må huske alt, er svært bekymringsfullt.

6. Anbefalinger

6.1. Anbefalinger

Vi anbefaler Sandefjord kommune å

- vurdere om det er behov for presiseringer i rutinen når det gjelder
 - hvordan føre fravær, som skyldes forhold, utenfor elevens kontroll
 - hvordan fraværsoppfølgingen skal dokumenteres
- fortsette arbeidet med å sikre felles begrepsforståelse av bekymringsfullt fravær
- sørge for at mal for melding til skoleeier om bekymringsfullt fravær opererer med samme grense for melding til skoleeier som fraværsrutinen
- vurdere om skolene søker bistand fra andre instanser i kommunen i skolefraværssaker, på et tilstrekkelig tidlig tidspunkt

Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter

Lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæring (opplæringslova)

Forskrift 17. juni 2024 nr. 1048 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæring (Opplæringsforskriften)

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Forskrift 17. juni 2019 nr. 904 om kontrollutvalg og revisjon

Elektroniske kilder

Utdanningsdirektoratet, «Plikt til å følge opp fravær, [Plikt til å følge opp fravær | udir.no](https://udir.no), publisert 1.8.2024.

Utdanningsdirektoratet, «Råd og kunnskap om fravær i skolen», [Råd og kunnskap om fravær i skolen | udir.no](https://udir.no), publisert 16.10.2024.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, [Skolefravær - fra bekymring til handling | Statsforvalteren i Vestfold og Telemark](#), publisert 11.10.2024.

Vedlegg

Vedlegg 1: Kommunedirektørens uttalelse

Kommunedirektørens uttalelse, mottatt på e-post 7. april 2025:

Sandefjord kommune er opptatt av å redusere skolefravær og utenforskap. Skolefravær er en kompleks problemstilling som kan bunne i individuelle faktorer, hjemmeforhold, skolemiljø eller manglende kompetanse i å håndtere fraværsutfordringer. Økt bruk av teknologi og sosiale medier kan også ha en negativ påvirkning på elevers motivasjon til skolegang. Fravær i skolen er en økende utfordring, i likhet med fravær i arbeidslivet generelt.

Kommunedirektøren mener at Vestfold og Telemark revisjon IKS har gjort en grundig gjennomgang av elevfraværet i Sandefjords kommunale grunnskoler. Revisjonsrapporten gir nyttige innspill som vil være verdifulle bidrag i det videre arbeidet med å håndtere skolefravær. Kommunedirektøren er fornøyd med at gjennomgangen viser at ny opplæringslov fra august 2024 er implementert, kontaktlærerne er både oppdatert på rutinene, og har god oversikt over elevenes fravær. I tillegg utøves en felles, restriktiv praksis knyttet til permisjoner.

Revisjonen peker på behov for bedre tverrfaglig samarbeid og en tydeligere forståelse av fravær rutiner mellom skole og oppfølgende tjenester. Kommunen vil bruke erfaringene fra pilotprosjektet om fravær, som nå igangsettes i kommunalområdet, for å styrke dette samarbeidet.

Revisjonen har benyttet både kvantitative og kvalitative data, og involvert mange aktører. Likevel er det noen metodiske begrensninger som kan påvirke rapportens generaliserbarhet: Utvalget av skoler er lite, og manglende differensiering gjør det vanskelig å adressere trinnspesifikke utfordringer. Dersom enkeltsiter presenteres som objektive konklusjoner kan det gi et litt skjevt bilde. Revisjonen bruker gjennomsnittstall, mens Utdanningsdirektoratet bruker median om elevfravær. For et mer nøyaktig bilde ville det vært en styrke å se både gjennomsnitt og median i sammenheng i rapporten.

Kommunedirektøren er uansett av den oppfatning at revisjonsrapporten tilfører kommunen verdifull innsikt som vil brukes aktivt i arbeidet med å redusere skolefravær og utenforskap. Revisjonens samlede anbefalinger støttes, og kommunen vil følge dem opp for å styrke rutiner, dokumentasjon og tverrfaglig samarbeid.

Vedlegg 2: Revisjonskriterier

Problemstilling 1:

Har kommunen rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak?

Kommuneloven – internkontroll

Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for kommunens internkontroll, jf.

kommuneloven § 25-1. Bestemmelsen erstattet internkontrollreglene i opplæringsloven, jf. Prop. 81 L (2019–2020), slik at kommuneloven § 25-1 om internkontroll også gjelder for kommunens skoler.

Ved internkontroll etter § 25-1 skal kommunedirektøren

- a. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b. ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Opplæringsloven med forskrift – plikten til å følge opp fravær

Stortinget vedtok ny lov om grunnskoleopplæringa og vidaregåande opplæring (opplæringsloven) den 9.6.2023. Loven trådte i kraft 1.8.2024.

I § 10-6 står det at «kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at elevar med fravær frå opplæringa blir følgde opp». Kommunen (skoleeier) bør derfor ha oversikt over fraværet. Ifølge lovforarbeidene, Prop. 57 L (2022-2023) s. 98 gjaldt denne oppfølgingsplikten også tidligere: «(l)ovfestinga er ei tydeleggjering og synleggjering av eksisterande reglar. I dag gjeld det ei ulovfesta plikt for kommunane og fylkeskommunane til å følgje opp elevar med fravær. Lovfesting inneber ikkje at kommunane og fylkeskommunane blir pålagde nye plikter samanlikna med kva dei har i dag.» Statsforvalteren i Vestfold og Telemark bekrefter at lovfestingen ikke innebærer at kommunene og fylkeskommunene blir pålagt nye plikter.

Etter lovens ordlyd ligger oppfølgingsplikten på kommunen, men myndigheten vil som oftest trolig delegeres til skolen ved rektor.

Oppfølgingsplikten gjelder alt fravær, ikke bare høyt fravær. Formålet er å oppnå mer nærvær i skolen og forebygge at elever utvikler urovekkende eller høyt fravær. Lovens ordlyd beskriver ikke innholdet i oppfølgingsplikten, og det er dermed opp til kommunen og å bestemme hvordan dette konkret skal gjøres. Ordlyden og formålet bak bestemmelsen sett i sammenheng med

internkontrollkravet, tilsier at man må ha systemer og rutiner for å fange opp alt fravær, uavhengig av årsak, og at man må ha rutiner og systemer for å forebygge og følge opp fraværet.

Opplæringsforskriften § 9-9 krever at kommunen skal ha et system for føring av fravær. Kommunen skal sørge for at alt fravær blir dokumentert hvert halvår. Fravær i grunnskolen skal føres i dager og enkelttimer, og enkelttimer kan ikke konverteres til dager, jf. § 9-44. Fra og med 8. trinn skal alt fravær føres på vitnemålet. Opplæringsforskriften § 9-9 og 9-44 er en videreføring av § 3-36 og § 3-38 i gammel forskrift.

Fravær som skyldes forhold utenfor elevens kontroll (Udir)¹⁹

Dersom fravær fra opplæringen skyldes forhold som åpenbart ligger utenfor elevens kontroll, som for eksempel stans eller forsinkelser i kollektivtrafikken, kan rektor avgjøre at det likevel ikke skal føres fravær.

Plikt til å følge opp fravær (Udir)²⁰

Kommunen har stort lokalt handlingsrom når det kommer til oppfølging av elever med fraværspromblematikk, og avgjør selv hvordan elevene skal følges opp. Utdanningsdirektoratet sier at oppfølgingen av den enkelte elev må sees i sammenheng med årsaken til fraværet og hvor langvarig og hyppig det er. Hyppig eller langvarig fravær vil særlig kunne kreve individuelt tilpassede tiltak for at opplæringsretten- og plikten skal kunne ivaretas.

For at skolen skal greie å både avdekke uheldige fraværsmønstre og forebygge fravær, vil det ofte være nødvendig å følge opp bakgrunnen for fraværet. Det forutsetter både registreringsrutiner, system for registrering av ulike typer fravær, individuell oppfølging av elever med fravær og samarbeid med hjemmet.

Kommunen og fylkeskommunen bør være særlig oppmerksomme på elever som ikke møter til første skoledag etter sommerferien, og ha rutiner for å følge opp dette.

Råd og kunnskap om fravær i skolen (Udir)

På Utdanningsdirektoratets nettside²¹ ligger råd og kunnskap om fravær i skolen, med forslag til hvordan skolene kan jobbe med å forebygge og følge opp fravær, samt hva forskningen sier om bekymringsfullt fravær.

Udir skriver at det er viktig at skolen raskt undersøker årsakene til at eleven har fravær, og setter inn tiltak så tidlig som mulig.

¹⁹ Kilde: <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/rundskriv-om-fravarsgrensen/3.-hva-omfattes-av-fravarsgrensen>

²⁰ Kilde: [Plikt til å følge opp fravær | udir.no](https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/rundskriv-om-fravarsgrensen/3.-hva-omfattes-av-fravarsgrensen)

²¹ Kilde: [Råd og kunnskap om fravær i skolen | udir.no](https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/rundskriv-om-fravarsgrensen/3.-hva-omfattes-av-fravarsgrensen), publisert 16.10.2024

Udir har også oppsummert hva forskning sier om

bekymringsfullt fravær. Det går her frem at

årsakene til bekymringsfullt fravær hos elever er mange og sammensatte, og det er viktig at tiltak settes inn raskt.

Det påpekes at det kan være mange grunner til at elever er borte fra skolen. Fraværet kan komme av faktorer hos eleven, i hjemmet og på skolen, og ulike årsaker kan virke sammen og forsterke hverandre.

Udir bruker begrepet «bekymringsfullt fravær» om fravær fra det sosiale og faglige fellesskapet i skolen, dokumentert eller udokumentert, som kan gi konsekvenser for elevens sosiale og faglige tilhørighet og utvikling.

Det er ikke utbredt enighet blant forskere om terskelen for hva som skal regnes som bekymringsfullt fravær. Kearney (2008) mener at "elever kan sies å ha problematisk fravær dersom de har

- 1. gått glipp av mer enn 25 prosent av skoletiden i løpet av de to siste ukene,*
- 2. hatt store vansker med å gå i timene i minst to uker, og*
- 3. hatt mer enn 10 dager (eller 15 prosent) fravær i løpet av en periode på 15 uker i et skoleår»*

Bekymringsfullt skolefravær er et symptom på at noe ikke er som det skal, og har ofte flere og sammensatte årsaker. Bekymringsfullt fravær er ikke elevens ansvar. Skolen bør derfor arbeide forebyggende med nærværstiltak og identifisere begynnende fraværsutfordringer.

Udir peker på at skolen kan forebygge fravær gjennom å jobbe med nærværstiltak som gjør at eleven kjenner på mer tilhørighet, motivasjon og trivsel på skolen. Nærværarbeidet i skolen bør handle om:

- Arbeid med relasjoner (relasjoner med både medelever og ansatte på skolen).
- Elevmedvirkning (alle elever skal lære å ta ansvar, delta og medvirke i et inkluderende fellesskap).
- Samarbeid mellom skole og hjem (tett og tillitsfullt samarbeid mellom skole og hjem har stor betydning for elevens helse, trivsel og læring, og for skolenes arbeid med å utvikle et inkluderende fellesskap).
- Nulltoleranse for krenkende oppførsel
- En trygg og god skolekultur
- Tilpasset opplæring og universell utforming (tilrettelegging som skolen gjør for å sikre at alle elever får best mulig utbytte av opplæringen og gjøre skolen tilgjengelig for alle ved universell utforming av bygninger og uteområder, pedagogikk, digitale verktøy og læringsressurser.)

I tillegg skriver Udir at det er viktig at skolene, som en del av nærværarbeidet, sørger for:

- Gode rutiner og systemer for å føre fravær, slik at skolen tidlig kan fange opp bekymringsfullt fravær
- Bred kartlegging og analyse av situasjoner der det er tegn til at en elev har mye fravær
- Å sette inn tiltak med en gang det er behov for det
- Gode overganger – både i hverdagen og mellom skoleslag, trinn, fra barnehage til skole, ved bytte av lærer eller hvis eleven bytter skole
- Tverrfaglig samarbeid og helhetlig oppfølging av elever (samarbeid i «laget rundt eleven» der det er behov: PP-tjenesten skal støtte skolene i arbeidet med å forebygge fravær. De har også en avgjørende rolle i oppfølgingen av en elev som har bekymringsfullt fravær).

Udi gir råd om hvordan skolen kan håndtere bekymringsfullt fravær:

1. Snakk med eleven med en gang
2. Kartlegg årsaken til fraværet - Bekymringsfullt fravær kan utvikle seg gradvis, og ulike hendelser over tid kan virke inn. Gjør en grundig undersøkelse av situasjonen til eleven med bekymringsfullt fravær.
3. Ha en tett dialog med foreldrene
4. Prioriter relasjonen mellom lærer og elev
5. Sørg for at eleven opplever tilstrekkelig faglig mestring
6. Jobb for å styrke elevens relasjoner til medelever
7. Samarbeid med PPT og andre i laget rundt barnet

Anbefalinger fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark²²

I en artikkel på Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sin nettside går det frem at Statsforvalteren i Vestfold og Telemark behandlet omkring 160 meldinger om utrygt skolemiljø i 2023.

Statsforvalteren skriver at i mange av disse sakene så de at elevene også hadde et stort fravær.

Statsforvalteren uttaler at de, etter å ha behandlet disse sakene, sitter igjen med en stor bekymring for hvor mange barn som har høyt skolefravær, arbeid som startet for sent og tiltak som ikke har virket.

Basert på regelverket og sine egne erfaringer gir Statsforvalteren seks anbefalinger for skolefraværssaker:

²² Kilde: [Skolefravær - fra bekymring til handling | Statsforvalteren i Vestfold og Telemark](#) Publisert 11.10.2024

1. Kommunen må ha et system for å følge opp skolefravær
2. Skolen bør se skolefravær og skolemiljø i sammenheng
3. Skolen må gjøre nødvendige undersøkelser i saken
4. Skolen må lage en aktivitetsplan med egnede tiltak
5. Vurder om annen hjelp er nødvendig
6. Invester i et godt skole-hjem samarbeid

7. Samarbeid og samordning

På denne bakgrunn har vi utledet følgende revisjonskriterier:

Problemstilling 1:

Har kommunen rutiner og tiltak for å fange opp skolefravær, uavhengig av årsak?

- Kommunen skal ha rutiner og systemer for å fange opp og føre fravær, uavhengig av årsak.
- Kommunen bør ha oversikt over skolefraværet ved alle de kommunale skolene.
- Kommunen skal ha oversikt over hvor mange elever som har et bekymringsfullt skolefravær.

Problemstilling 2:

Har kommunen rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt fravær?

- Skolene skal ha en felles forståelse av begrepet «bekymringsfullt fravær»
- Kommunen skal ha rutiner og tiltak for å følge opp elever med bekymringsfullt skolefravær.
Rutinen bør inneholde følgende:
 - tidlig kartlegging av årsak
 - tett samarbeid med eleven
 - tett samarbeid med hjemmet
 - tverrfaglig samarbeid og helhetlig oppfølging ved behov
 - tidlig iverksetting av tiltak og evaluering av tiltak
- Rutiner for oppfølging av elever med bekymringsfullt fravær, skal følges i praksis

Vedlegg 3: Metode og kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjonen startet opp ved oppstartsbrev 30.09.24. Oppstartsmøte ble holdt 16.10.24 med kommunedirektør, kommunalsjef Kunnskap, barn og unge og seksjonsleder Skole til stede. I møtet presenterte vi prosjektplanen med problemstillinger, kilder for revisjonskriterier og plan for gjennomføringen av prosjektet.

Vi har hatt oppsummeringsmøte den 24.03.25 med kommunedirektør, kommunalsjef Kunnskap, barn og unge og seksjonsleder Skole til stede.

Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres på en måte som sikrer at informasjonen i rapporten er relevant og pålitelig. At dataene er relevante (gyldige/valide) innebærer at de beskriver de forholdene som problemstillingene omhandler. Pålitelighet (reliabilitet) handler om at innsamling av data skal skje så nøyaktig som mulig og at det ikke har skjedd systematiske feil underveis.

Vi vil nedenfor redegjøre for datagrunnlaget vårt, og hvilke metoder vi har brukt for å svare på problemstillingene. Vi vil også beskrive hvilke tiltak som er brukt for å sikre dataenes relevans og pålitelighet.

Innsamling av data, relevans og pålitelighet

Datainnsamling og rapportskriving har foregått i perioden november 2024 – mars 2025.

Dokumentgjennomgang

Vi har innhentet og gjennomgått sentral dokumentasjon innenfor skolefraværsområdet fra skoleseksjonen/skoleeier og seks utvalgte skoler, det vil si Melsom skole, Gokstad skole, Byskolen, Høyjord skole, og ungdomsskolene Bugården og Stokke. Vi valgte skoler ut fra størrelse, spredning i geografi og type skole (både barne- og ungdomsskole skulle involveres i undersøkelsen).

Vi har innhentet oversikt over skolefravær fra alle skolene i kommunen, og også per trinn, for skoleåret 2023-24 og høst 24 (per 31.10.).

Vi har også innhentet oversikt over hvor mange elever med fravær som har vært fulgt opp henholdsvis forrige og inneværende skoleår (per 31.10.24) iht kommunens rutine, og hvor mange meldinger den enkelte skole har sendt til skoleeier om bekymringsfullt fravær (over 20 dagers fravær mm) disse skoleårene.

Intervju

Vi har hatt intervju med seksjonsleder skole og to rådgivere i KBU.

Vi har hatt intervju med rektor og avdelingsledere ved de seks utvalgte skolene.

Vi har hatt et intervju med seksjonsleder Oppvekst helse og leder av PPT (sammen), og et intervju med to rådgivere i PPT (sammen).

Vi har også intervjuet enhetsleder Psykisk helse barn og unge (PHBU), fagkoordinator barneteam og fagkoordinator ungdomsteam.

Videre har vi intervjuet enhetsleder i Skolehelsetjenesten, ungdomshelse og migrasjon, avdelingsleder for skolehelsetjenesten i barneskole og fagkoordinator for skolehelsetjenesten i ungdomsskole.

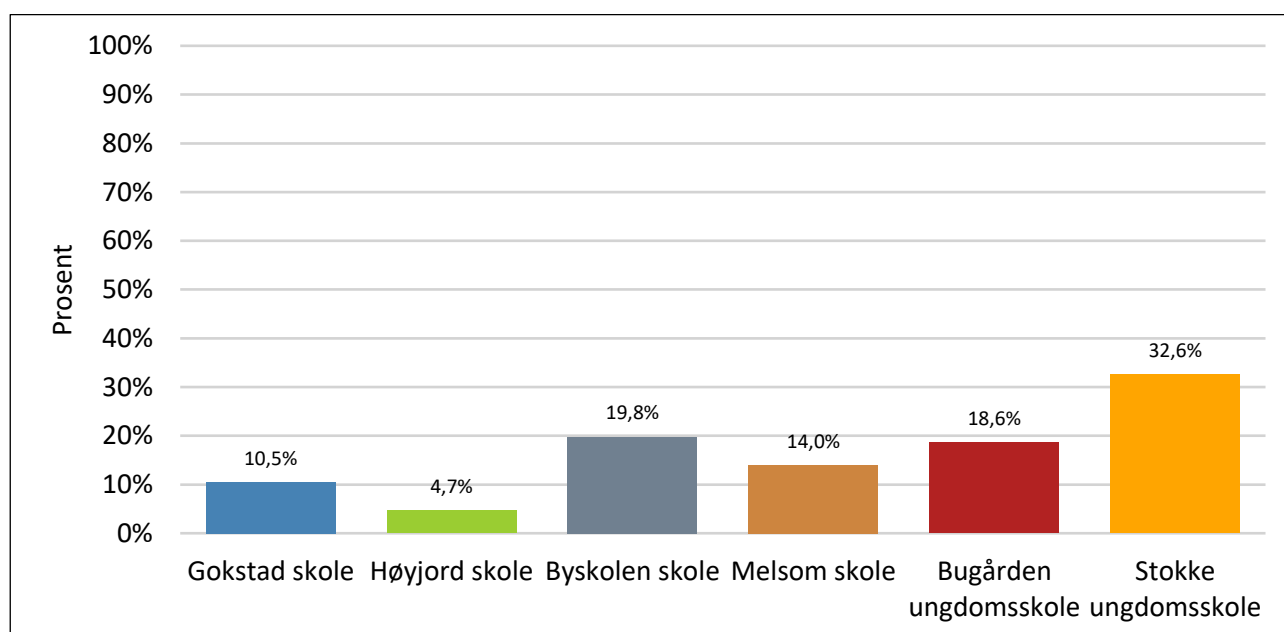
Referat fra alle intervjuene er verifisert av kildene.

Stikkprøver - Undersøkelse enkeltsaker

I forbindelse med intervjuene på de seks skolene – fire barneskoler og to ungdomsskoler, hadde vi en begrenset kontroll i elevjournal ved disse skolene. På hver skole hadde vi en muntlig gjennomgang av ca 5 enkeltsaker (elever med bekymringsfullt fravær på hver skole), med bistand fra rektor og avdelingsledere. Vi tok utgangspunkt i kommunens rutine for oppfølging i fravær, for å undersøke om skolene, i de enkelte saker, har fulgt rutinen fra fravær oppstår, og om skolene har fulgt opp sakene videre i tråd med rutinen.

Spørreundersøkelse til kontaktlærere

Vi sendte en anonym spørreundersøkelse til totalt 121 kontaktlærere ved de seks utvalgte skolene. Vi fikk følgende antall svar: Gokstad – 26, Høyjord – 8, Byskolen – 28, Melsom – 12, Bugården us – 19 personer, Stokke us – 28, det vil si til sammen 86 svar, noe som gir en svarprosent på 71. Vi mener svarprosenten er tilfredsstillende. Svarfordeling mellom skolene er som følger:

Figur 12 – Svarfordeling i % – spørreundersøkelse til kontaktlærere N= 86

Figuren viser at 51 % av de som svarte på undersøkelsen, jobber på 8. – 10. trinn. Av barneskolelærerne, som svarte, jobber ca halvparten på 1. – 4. trinn og den andre halvparten på 5. – 7. trinn.

Kommunen fikk anledning til å komme med innspill til utforming av spørreundersøkelsen.

Spørreundersøkelse til foresatte

Vi sendte en anonym spørreundersøkelse til totalt 14 foresatte til barn med bekymringsfullt fravær ved fem skoler, og fikk 9 svar (64 %). Tre av de som svarte har barn på 1. – 4. trinn og 6 av de som svarte har barn på 8. – 10. trinn. Ingen foresatte, som svarte, representerte 5. – 7. trinn. Dette er en begrenset undersøkelse, og vi kan derfor ikke si at svarene er representative for gruppen foresatte til elever med bekymringsfullt fravær.

Vi har sjekket ut med administrasjonen at fakta i rapporten er korrekt framstilt. Rapporten er sendt kommunedirektøren til uttalelse, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14. Uttalelsen ligger i vedlegg 1.

Personopplysninger

I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har vi behandlet personopplysninger som navn og epostadresse til ansatte i kommunen. Vi har også behandlet personopplysninger som navn og epostadresser til noen foresatte til elever med bekymringsfullt fravær i kommunen. Før vi sendte en anonym spørreundersøkelse til disse, ba skolene om skriftlig samtykke til at vi kunne sende de en spørreundersøkelse. Vi sendte kun spørreundersøkelsen til de foresatte vi fikk samtykke fra. Vår kontroll av elevjournaler ble gjennomført ved at skolene selv viste oss de aktuelle sakene, i anonymisert form. Våre notater fra denne undersøkelsen forble derfor anonyme.

Vårt rettslige grunnlag for å behandle personopplysninger er kommuneloven § 24-2 fjerde ledd.

Vi behandler personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring.

Personvernerklæringen er tilgjengelig på vår nettside vtrevisjon.no.

God kommunal revisjonsskikk - kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres, dokumenteres, kvalitetssikres og rapporteres i samsvar med kommuneloven og god kommunal revisjonsskikk.²³

²³ God kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll kommer til uttrykk først og fremst i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon og RSK 002 Standard for eierskapskontroll. Gjeldende standarder er fastsatt av Norges Kommunerevisorforbunds styre høsten 2020. Standarden bygger på norsk regelverk og internasjonale prinsipper og standarder, fastsett av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).

Kvalitetssikringen skal sikre at undersøkelsen og rapporten har nødvendig faglig og metodisk kvalitet. Videre skal det sikres at det er konsistens mellom bestilling, problemstillinger, revisjonskriterier, data, vurderinger og konklusjoner.

Vestfold og Telemark revisjon IKS har et system for kvalitetskontroll som er i samsvar med den internasjonale standarden for kvalitetskontroll.²⁴ Denne forvaltningsrevisjonen er kvalitetssikret i samsvar med vårt kvalitetskontrollsystem og i samsvar med kravene i RSK 001.

²⁴ ISQM 1 og 2 er internasjonale standarder for kvalitetsstyring og oppdragskontroll for revisjonsforetak som utfører revisjon eller forenklet revisorkontroll av regnskaper, eller andre attestasjonsoppdrag eller beslektede tjenester.

På vakt for felleskapets verdier

Rapporten er utarbeidet av
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Har du spørsmål til rapporten?

Ta kontakt med oss:

Telefon: 33 07 13 00

E-post: post@vtrevisjon.no

www.vtrevisjon.no

24: 3907 402